

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 40
Spalio - October 12, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Jordanas atnaujino diplomatinis santykius su Egiptu. Santykiai buvo nutraukti 1979, Egiptui pasirašius taikos sutartį su Izraeliu. JAV šiuo žygiu patenkintos, o Libija ir Sirija Jordaną pasmerkė.

JAV prezidentas Reagan ir valst. sekr. Shultz tarėsi su Sov. S-gos užs. reik. ministru Gromyko įvairiais klausimais. Pasitarimuose abi pusės atvirai išdėstė savo pozicijas į ginklų kontrolę, sritinius ginčus, kaip Afganistaną, Art. Rytus, Centrinę Ameriką ir Pietų Afriką, žmogaus teisių nepaisymą, žydų ir fiziko Scharovo būklę, bet jokių susitarimų nebuvo pasiekti. Buvo tik sutarta tokius pasitarimus tęsti ir toliau tarp abiejų pusių ambasadorių.

Vakarų Vokietijoje prieš vyks-tančius NATO valstybių karo pratimus buvo surengta eilė protes-to demonstracijų, kurių metu buvo stengiamasi gadinti kari-nius įrengimus ir buvo trukdo-mas karinių pajėgų judėjimas. JAV armijos 5-to korpo gen. Robert L. Wetzel viešai pasiskun-dus, kad anarchistai ir krimina-listai gadina armijos įrengimus, Socialdemokratų partijos vadai atkirto, kad Vokietija esanti tik JAV sąjungininkė, bet ne vasa-las.

Valst. sekr. Shultz, pareiškė, kad jo pavaduotojo Robert W. Murphy misija dėl Izraelio kariuomenės atitraukimo iš Libano nepavyko, ir kad JAV šiuo metu atsikaso tarpininkavimo misi-jos tarp Izraelio, Libano ir Siri-jos.

Kinijai minint 35 m. sukaktu-ves nuo komunistinės Kinijos atsiradimo, buvo surengtas di-delis karinis paradas, kuriame pirmą kartą dalyvavo tarpkon-tinentinės raketos, galinčios naudoti ir branduolinius svie-dinius, savieiginę artileriją, tan-kai ir karo aviaciją. Tribūnos sienoj kabojo milžiniški Lenino ir Stalino paveikslai.

Lenkijos Romos katalikų vys-kupų konferencija patvirtino planą privatiem ūkiams remti. Lenkijoje yra 3.3 milijonai priva-čių ūkininkų, kultivuojančių daugiau kaip 75 proc. dirbamos žemės, bet neturinčių žemės ūkio mašinų ir kitų įrengimų ūkio našumui pakelti.

Honduro vyriausybė įsakė už-daryti ten veikusią JAV kariuo-menės mokyklą Salvadora ka-riam mokytį.

Kosta Rike vyko 12 Europos ir 9 Lotynų Amerikos valstybių užs. reik. ministerių konferen-cija, kuri nutarė pritarti Conta-dora grupės pasiūlytam Centri-nės Amerikos taikos planui ir pažadėjo didesnę ūkinę paramą.

V. Vokietijos nusiginklavimo reikalų žinovas Juergen Todenhoefer paskelbė, kad paskutinėm savaitėm Sov. S-ga perkeldino SS-22 raketą iš vakarinės Sov. S-gos į Čekoslovakiją ir Rytų Vokietiją.

Sov. S-ga užbaigė paskutinio Amūras-Baikalas geležinkelio linijos ruožo geležinkelio bėgių tiesimo darbus, kurie pagal pla-ną turėjo būti baigti 1982. Bet iš tikrųjų dabar tik 1/3 linijos gali būti normaliai eksploatuo-jama, o visi darbai galės būti užbaigti tik per dešimtmetį, nes dabar numatyti tuneliai nėra iš-kasti ir yra aplenkiami.

Kinijos min. pirmininkas Zhao Ziyung pasiūlė ir Taivanui pri-sijungti prie žemyno, bet pa-silikti savo kapitalistinę ūkinę ir socialinę sistemą ir net turėti savo armiją.

KUR ATEISTAI VEDA TAUTĄ? Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

Protestai dėl suimtų kunigų — Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus — nesiliauja

"TIESOS" REDAKCIJAI
Nuorašai: J.E. Lietuvos vysku-pams ir vyskupijų valdytojams.

Gerb. Redakcija, pasinaudo-damas žodžio ir spaudos laisve, garantuota TSRS Konstitucijos 50 str., prašau atspausdinti šį mano vieša pareiškimą:

**ATVIRAS LAIŠKAS
KORESPONDENTEI
MOCKUVIENEI**

Gerb. korespondente, perkai-tęs Jūsų straipsnį "Vienoje ran-koje rožančius, kitoje — vėz-das", atspausdintą "Tiesoje" 1983.12.03, buvau nustebintas jo tendencingumu. Straipsnio tikslas — klaidingai informuoti visuomenę, apšmeižiant gerą uolų kunigą, pateisinti Lietuvos ateistų nusikaltimus.

Dėl straipsnio antraštės

Reikia pripažinti, kad Tamstai pasisakė parinkti straipsniui antraštę — "Vienoje rankoje rožančius, kitoje — vėzdas". Norėdama kun. S. Tamkevičių su-niekinti Tamsta labai tiksliai iš-ryškino jo charakterio teigiamus bruožus: kunigišką pamal-dumą ir drąsą, kovojant už tiesą. Kun. S. Tamkevičius tikrai turi vėzdą, tikrai ne rankoje, o širdyje, kuriuo smarkiai trinkte-lėjo mūsų ateistams, gindamas tikinčiųjų teises. Tikrai tas vėz-das ne medžiaginis, o dvasinis, tiesos vėzdas, nukreiptas ne prieš santvarką, ne prieš teisin-gus įstatymus, bet prieš ateistų savivaliavimą, pažeidžiant ta-rybinius ir tarptautinius įstaty-mus, diskriminuojant tikinčiuo-sius.

Ateistams tai nedaro garbės

Mūsų ateistai, nesugebėdami kovoti su idejiniais priešais ide-jiniais ginklais, griebiasi smurto. Ir prieš kun. S. Tam-kevičių panaudojo fizinį vėzdą — 6 metai lagerio ir 4 metai trem-ties. Tas pats vėzdas kiek anks-čiau palietė ir kun. Alf. Svarins-ką. Bet tai teismui ir Lietuvos ateistam garbės nedaro. Dviejų kunigų žiaurus nuteisimas TSRS prestižui užsienyje ir Lietuvoje labiau pakenkė, negu tų kunigų veikla.

Kokius įstatymus jis pažeidė

Dabar pažiūrėkime, kokius ta-rybinius įstatymus kun. S. Tam-kevičius pažeidė:

TSRS Konstitucijoje apie pi-liečių teises rašoma:

"34 str. TSRS piliečiai yra ly-gūs prieš įstatymus nepriklau-somai nuo kilmės, socialinės ir kultūrinės padėties, rasinio ar nacionalinio priklausomumo, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio, gyvenamos vietos ir kitų aplinkybių."

"50 str. TSRS piliečiams ga-rantuojama žodžio, spaudos, susirinkimų, mitingų, gatvės ei-tynių ir demonstracijų laisvė."

"52 str. TSRS piliečiams ga-rantuojama sąžinės laisvė, tai yra teisė išpažinti bet kurią reli-giją arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagan-dą. Kurstyti nesantaiką ir neapy-kantą ryšium su religiniais tike-jimais draudžiama."

"Bažnyčia TSRS atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo baž-nyčios."

"173 str. TSRS Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią. Visi įstatymai ir kiti valstybi-

nių organų aktai leidžiami re-miantis ir sutinkamai su TSRS Konstitucija."

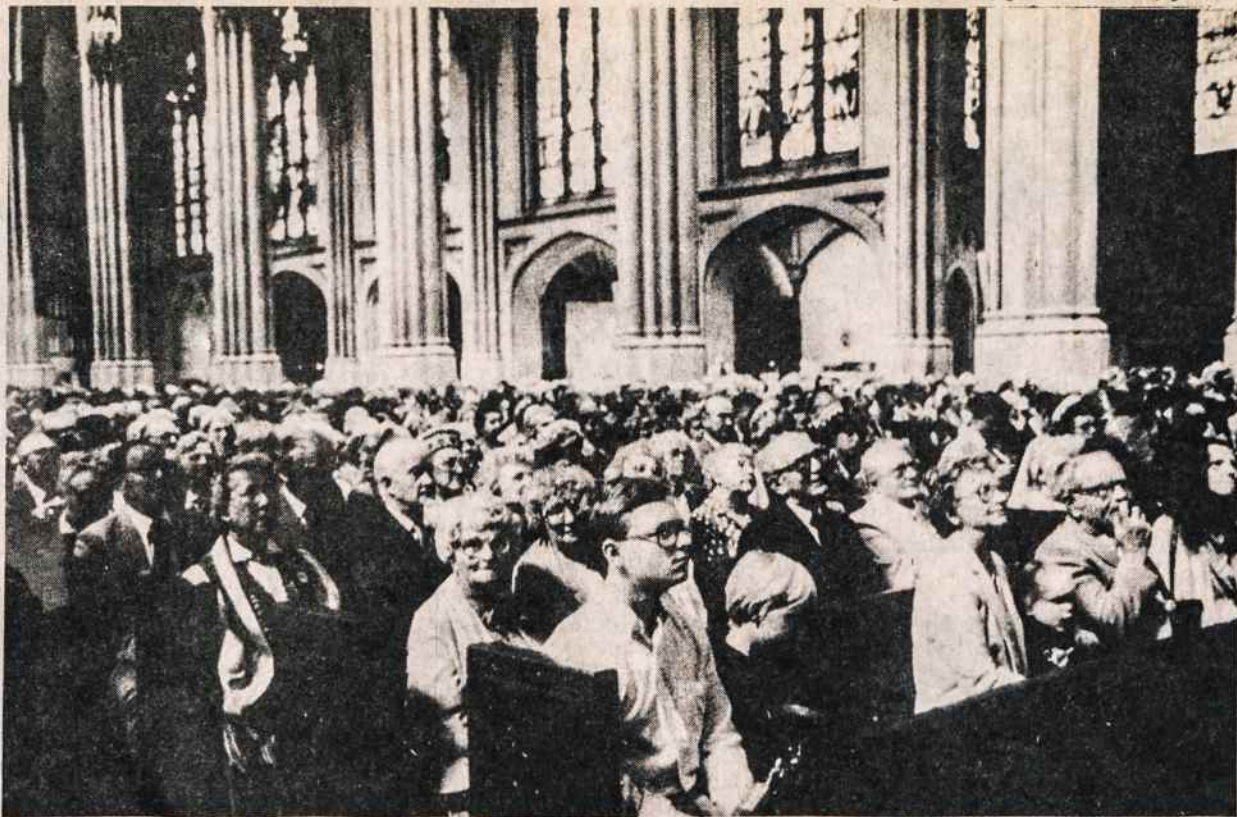
Be to, Tarybų Sąjungos Vy-riausybė yra pasirašiusi kai ku-rias tarptautines sutartis, pav., Suvienytųjų Tarybų žmogaus teisių deklaraciją, priimtą 1948. 12.10. Toje deklaracijoje pasaky-ta: "18 str. Kiekvienas žmogus turi teisę į minties, sąžinės ir religijos laisves: ši teisė leidžia laisvai keisti savo religiją kaip pavieniui, taip ir bendrai su ki-tais, viešai ar atskirai, laisvai mokytis religijos mokslų, praves-dinėti pamaldas ar atlikti reli-gines apeigas."

"19 str. Kiekvienas žmogus turi teisę į įsitikinimų ir jų išreiškimo laisvę: ši teisė leidžia laisvai bešališkai laikytis savo įsitikinimų ir laisvai ieškoti, gauti ir skleisti informacijas bei idėjas bet kokiomis priemonė-mis ir nepriklausomai nuo valstybės sienų."

Kyla klausimas: kokį iš anks-čiau minėtų ar kokį kitą įstaty-mą yra pažeidęs kun. S. Tam-kevičius, kad taip žiauriai buvo nubaustas?

Kuo nusikalto konkrečiai?

Jūs rašote, kad kun. S. Tam-kevičius buvo nubaustas pagal Lietuvos TSR B.K. 68 st. 1 d. — antitarybinę akciją ir propagan-dą. O kuo nusikalto konkre-čiai?

Rugsėjo 9, sekmadienį, 2 val. popiet šv. Patriko katedra buvo pilna lietuvių, kurie suvažiavo iš plačios apylinkės švęsti šv. Kazimiero jubiliejus. Nuotr. L. Tamošaičio

KOMENTARAS APIE "PASITURINČIUS PABALTIO MIESTUS"

Liepos 22 Washington Post pasirodęs Duko Doderio straipsnis "Pasiturinčių Pabaltio miestų gilios šakys" susilaukė kritiško komentaro to paties dienraščio rugpjūčio 7 numeryje. Maida Kari, Jungtinio Pabaltijo Kilmės Amerikiečių Komiteto pirmininkas, sutinka su Doderio teigimu, kad "lietuviai išlaiko savo kalbinę tapatybę... kad jie didžiulioji savo tautybės ir kėti-na išlaikyti savo ypatingą gyve-nimo būdą".

Tačiau, rašo Kari, Doder pa-miršta paminėti, jog už darbo vaisius Lietuvoje, Latvijoje ir Es-tijoje reikia mokėti brangią as-mens teisių kainą. Už aukštes-nį pragyvenimo lygį, kurio nėra kitose Sovietų Sąjungos dalyse, reikia paklusniai sekti partijos linijai. Lietuvos tarpstantis ūkis neatsveria religinių ir politinių veikėjų persekiojimo.

Doder galėjo pridurti, kad už

Rašote: "Sigitas Tamkevičius, būdamas kunigu, įvairiose res-publikos vietose pažeidinėjo tarybinius įstatymus. Nuo 1971 metų jam buvo pareikšta dvy-lika įspėjimų už įvairių eitynių organizavimą, už grupinį vaikų mokymą, už šmeižišką turinio pareiškimų rašymą ir parašų po jais rinkimą bažnyčioje, už renginius, nesusijusius su reli-ginėmis apeigomis." Ir dar štai kokį baisų nusikaltimą, pa-gal jus, kun. S. Tamkevičius pa-darė: suruošė vaikams švento-riuje kalėdinę eglutę!

Nubaustas už tiesioginių pareigų ėmimą

Tai štai už kokius nusikalti-mus kun. S. Tamkevičius buvo nubaustas: už tiesiogines savo kunigiškas pareigas: vaikų kate-kizaciją, laidotuvių bei vėlinių eisenas į kapines, už kalėdinės eglutės organizavimą, kur Kalė-dų Senelis pakalbėjo su vaikū-čiais tikėjimo ir krikščioniško-sios moralės klausimais, davė dovanėlių.

Konstitucija garantuoja, bet vistiek baudžia

Be to, kun. S. Tamkevičius buvo nubaustas už pareiškimų rašymą valdžios pareigūnams ir parašų rinkimą, ginant tikin-čiųjų teises dėl jų diskriminaci-jos iš bedievių pusės; už daly-vavimą Tikinčiųjų teisėms ginti

(nukelta į 2 psl.)

PABĖGO ŽYMUS ESTŲ KOMUNISTAS

Spalio 5 į Ameriką iš Šve-dijos atvyksta ką tik iš Sovie-tijos pasprukęs žymus okupuot-os Estijos komunistų partijos ir vyriausybės pareigūnas Valdo Randpere. Tai jaunas vyras, gi-męs 1958 metais Tallinne, kurio tėvas, Heino Randpere, prekybos laivyno inžinierius, už nuopel-nus "komunizmo statybai" buvo apdovanotas Lenino ordi-nu.

Valdo Randpere 1982 cum laude baigė Tartu universitetą, lygiagrečiai studijuodamas mu-ziką, ir greitai ėmė kilti į komu-nistų partijos ir vyriausybės vir-šūnes. Dar nebaigęs universite-to, dėl savo gabumų ir tėvo ordi-nų, buvo paskirtas vad. "teisin-gumo ministerio" Erki Silvent asistento pavaduotoju, išren-kamas į Estijos komsomolų centro komitetą ir paskiriamas kultūros ir propagandos depar-tamento instruktoriumi. Baigęs universitetą tuoj pat įstoja į maskvinę Sovietų Sąjungos ko-munistų partiją.

Tokiais komunistinės ideologi-jos šarvais apsugotas ir gau-siomis partijos privilegijomis apdovanotas komunistas turėtų būti pilnai atsparus "supuvusių

Vakarų" ideologinėms įtakoms. Taip galvojo Maskva, ir gan lengvai išleido jį kartu su žmona Leila turistinėn kelionėn į Suo-miją. Tik įkaitu paėmė tryli-kos mėnesių dukrelę Kaisą.

Grupė Helsinkin atvyko rug-pjūčio 2. Grupėn įjungti meni-ninkai turėjo koncertuoti Kotka mieste, apie 80 km nuo Hel-sinkio. Abu Randperes yra mu-zikai: Valdo — dainininkas ir kompozitorius, Estų valstybinės filharmonijos narys, o žmona Leila — labai populiarai daini-ninkė, Tallinno filharmonijos orkestro narė.

Randperes, kaip pilnai patiki-mi komunistai, turėjo nevar-žomą judėjimo laisvę. Pasinau-dodami tuo, rugpjūčio 6 pateko į švedų laivą ir pasiekė Stockhol-mą. Po intensyvių apklausinė-jimų, Švedijos vyriausybė abiem suteikė pabėgėlių teises ir pa-skyrė apsaugą.

Baltų Laisvės lygos globojami, pabėgėliai į Los Angeles at-vyko spalio 5. Kaip žymiausias pabėgėliais iš okupuotų Baltijos valstybių, žinių agentūrų susi-domėjimas labai didelis.

Į New Yorką Randperes at-vyksta spalio 17.

LAISVOSIOS EUROPOS — LAISVĖS RADIO PABALTIEČIŲ TARNYBŲ PERKĖLIMU PABRĖŽIAMIS EUROPIETIŠKI RYŠIAI

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad James L. Buckley, Laisvosios Europos — Laisvės Radio pirmininkas, spalio 2 iš Muencheno paskelbė, kad Laisvės radio Pabaltijo kraštų tarnybos nuo spalio 8 perkeltos į Laisvosios Europos skyrių. Tad nuo šio pirmadienio Lais-vosios Europos radijas pridės estų, latvių ir lietuvių kalbas prie kitų šešių kalbų, kuriomis yra transliuojamos programos į Bulgariją, Čekoslovakiją, Veng-riją, Lenkiją ir Rumuniją. Lais-

vės radijas toliau tęs transliaci-jas dvylika kalbų į Sovietų Są-jungą.

Buckley davė dvi priežastis pakeitimui:

Pirmiausia, pabaltiečių tar-nybų perkėlimas į Laisvosios Europos radiją geriau nušvie-s JAV užsienio politiką, kuri nie-kad nepripažino Pabaltijo kraštų okupacijos.

Toliau, Estijos, Latvijos ir Lietuvos istorinės, kultūrinės ir religinės tradicijos jas riša su Europa, ne su Sovietų Są-junga.

Laisvosios Europos — Laisvės radijas transliuoja 1020 su vir-šum valandų kas savaitę 21 kalba rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje per daugiau negu 80 bangų. Laisvosios Europos radi-jas transliuoja daugiau negu bet kokia Vakarų stotis į rytų Europą, o Laisvės radijas dau-giau negu bet kokia Vakarų sto-tis į Sovietų Sąjungą.

TARPTAUTINIO LAIKO ŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Spalio 13 sukaks šimtas metų Britanijos Greenwich miesto vardu pavadintam meridianui, pagal kurį yra nustatomas tarp-tautinis laikas. 1884 prie to miesto 17 a. pastatytos obser-vatorijos buvo įkalta žalvarinė atkarpa, žyminti liniją, pagal kurią yra skaičiuojamas pasa-ulio laikas.

Nulinio, arba 0, meridiano linija apibėga visą žemės rutulį per šiaurės ir pietų ašigalius tuo metu, kada saulė yra viršum šios linijos. Žemės plotuose į va-karus nuo šios linijos yra ryt-metinis laikas, o į rytus — po-pietinis.

Iš pradžių ši linija tarnavo tik Londono laikui nustatyti. Tada prie 17 a. Britanijos karaliaus Charles II valdymo metu pa-statytos astronominės observa-torijos buvo įkalta žalvarinė atkarpa nuliniam meridianui pa-žymėti. Vėliau kitos valstybės nustatė savus nulinius meridia-nus, ir dėl to kilo didelė painiava, paskatinusi valstybes tartis dėl visiem priimtino vie-no nulinio meridiano. Tam tiks-lui 1884 spalio 13 Washingtonė buvo suaukta tarptautinė kon-ferencija, kuri sutarė, kad per Greenwich observatoriją einan-tis meridianas bus laikomas nu-liniu meridianu, o laikas — pa-vadinatas Greenwich Mean Time, arba GMT. Iš čia nuolat pranešinėjamas tikslus laikas pade-da lėktuvų ir laivų navigatoriam nustatyti jų buvimo vietą kiek-vienu metu.

POKALBIS APIE VLIKĄ VILNIAUS RADIIJUJE

buvęs po karo Lietuvoje "be-prasmiškai pralietos kraujo upės". VLIKAS prisidėjęs ir prie to, kad "daugelis pabėgėlių ne-siryo sugrįžti į gimtąjį kraštą". Šiandien, esą, "emigracijos an-titarybininkų naujas viltis" žadi-na "Reagano reakcinę politiką". O "socialistiniu keliu žengianti" lietuvių tauta "vaduotojus" jau seniai pasmerkusi.

Pokalbis primena vodelilio komikų dialogą. Abu pašneko-vai meluoja, abu žino, kad jie meluoja... (Elta)

APIE VYRIAUSIĄJĮ LIETUVOS LAISVINIMO KOMITETĄ ŠIĄ VASARĄ TV LAIDOJE "FAKTAI IR KOMENTA- RAI" PER VILNIAUS RADIJĄ KALBĖJO SKAMBIOU "LTSR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS SPAUDOS SKYRIAUS VEDĖJO" VARDU PASIVADINĘS VYTAUTAS KAZAKEVIČIUS. JO POKALBIS SU JUSTINU LAZAUSKU LIEPOS 5 IŠSPAUDSINO CHICAGOJE LEI- DŽIAMAS MASKVOS RUPORAS VILNIS.

Pokalbyje pakartojami jau ne sykį girdėti stalininiai melai. Vėl kalbama, kad VLIKO anti-nacinė rezistencija neegzista-vusi. Kitas VLIKO nuopelnas

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— „Aukštaičiai“, Utenoje veikia vyrų choras, vadovaujamas A. Driuko, specialiu koncertu paminėjo savo veiklos 15 metų sukaktį. Naujausias dainas papildė pirmajame koncerte atlikta komp. V. Juozapaičio ir poeto B. Dačiulio daina „Virš Alaušo“.

— Lietuvos kino studijoje savo pirmą vaidybinį filmą „Pasaulis dviems“ kuria režisierius R. Banionis, pasinaudodamas prozininko R. Šavelio scenarijumi. Pastarasis yra daugelio scenarijų autorius, baigęs aukštusius scenarijų kursus Maskvoje. Šiuo metu konkurso būdu renkami Lietuvos atstovai į tuos kursus, kurie ten mokslo metus pradės 1985 sausio 1.

— Puziniškyje, ramiajame Panevėžio rajono kampelyje, atnaujinas namas, kuriame gyveno rašytoja G. Petkevičaitė-Bitė. Darbus atlieka Lietuvos kultūros paminklų atnaujinimo tresto Biržų skyriaus dirbtuvė. Sodyboje yra išlikę tvėnkiny, seni medžiai, laiptai. Pas G. Petkevičaitę-Bitę tada lankėsi Zemaite, P. Višinskis, J. Jablonskis, J. Bilionas bei kiti šviesuoliai. Didžiausias namo kambarius bus skirtas muziejui, kuriame norima įamžinti jų atminimą. Jame bus išdėstyti rodiniai, surinkti Smilgių apylinkėje. Atnaujinimo projektą paruošė Lietuvos paminklų konservavimo institutas. Muziejinį namą sutiko globoti tiksliosios mechanikos gamykla Panevėžyje.

— Didelis rinkinys Lietuvos moksleivių meninių dirbinių iškelia į Maskvą. Jie bus eksponuojami TSRS LŪP parodos jaunųjų technikų ir gamtininkų paviljone, kurioje vyksta sąjunginė apžiūra „Mokytojų darbo patirtis, orientuojant moksleivius į liaudies meistrų profesijas“. Parodos lankytojai galės pamatyti iš karklo vytelių pintus krepšius, ornamentuotus medinius virtuvės reikmenis. Tai Kauno miesto Lenino rajono mokyklinio gamybinio susivienijimo pynimo būrelis dalyvių ir Šiaulių septintosios vidurinės mokyklos moksleivių kūryba.

— Rumšiškėse, Lietuvos liaudies buities muziejuje, atidaryta paroda, pasakojanti apie šio muziejaus kūrimą, jo veiklą per praėjusį dešimtmetį, ateities perspektyvas. Per 10 metų Liaudies buities muziejų aplankė daugiau kaip pusantro milijono žmonių.

— Pabaltijo respublikų ekslibrių paroda surengta Čekoslovakijoje, Bratislavoje. Čia mažosios grafikos kūrinius ekspona-

vo ir 20 Lietuvos dailininkų, tarp jų — P. Rauduvė, K. Ramonas, V. Kisaraukas, V. Jucys, A. Čepauskas, I. Labutytė, R. Tarabilda ir kiti.

— Šiaulių dramos teatras pradėjo gastroles Vilniuje. Pramatyti šeši spektakliai. Tai A. Popesku „Fajansinis nykštukas iš vasaros sodo“, Bairo „Kainas“, G. Solovskio muzikinė pasaka vaikams „Skiriama princėsei“, V. Majakovskio „Blakė“, Moljero „Don Žuanas“ ir naujausias — G. Mareckaitės „Eglės namai“. Pastarąjį spektaklį režisavo teatro vyriausiasis režisierius S. Varnas.

— Giedrius Mackevičius, plastinės dramos teatro vadovas, buvo pakviestas režisuoti Maskvos A. Puškino teatre statomos belgų dramaturgo Moriso Maeterlinko pjesės „Sužieduotuvės“.

— Nidoje surengtas kultūros darbuotojų seminaras. Per penkias dienas miestų ir rajonų kultūros skyrių vedėjai, kultūros namų, klubų, bibliotekų, muziejų, kino tinklo, kitų kultūros ir švietimo įstaigų darbuotojai nagrinėjo jaunimo estetinio auklėjimo, vykdančių mokyklų reformos programą, problemas, klausėsi paskaitų įvairiomis temomis.

— Anzelmas Matutis, nusipelnęs mokytojas ir poetas, įtrauktas į tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros tarybos garbės sąrašą. Tokį sprendimą padarė Italijoje, Bologna mieste, posėdžiavusi H. Anderseno premijų tarptautinė vertinimo komisija. A. Matutis yra parašęs vaikams nuotaikingas eilėraščių knygas „Genių kalvė“, „Grok, žiogeli, smuikeliu“, „Miško cirkas“, „Negriukas“. Džionis“ ir kt. Už knygas „Genių kalvė“ ir „Giris televizorius“ autorius yra gavęs premijas. Jo knyga „Šnekučiai“ išleista rusų kalba.

— Klaipėdoje, Mažvyko parke, atidarytos dar šešios dekoratyvinės skulptūros. Tai — vilniečių J. Kėdainio, P. Mazūro, V. Krutinio, klaipėdiečių A. Sakalausko, V. Balsio, S. Jankaus skulptūrinės kompozicijos, sukurtos kūrybinėje stovykloje Smiltynėje. Dabar parke yra 93 skulptūros.

— Kauno paveikslų galerijoje atidaryta Latvijos Latgalės krašto dailininkų darbų paroda. Joje pateikta keli šimtai tapybos, skulptūros ir grafikos kūrinių apie šio krašto žmones, jų darbus.

— Valstybinės filharmonijos simfoninio orkestro ir jo vyriausiojo dirigento J. Domarko koncertu, kuriame skambėjo J. Gruodžio simfoninės variacijos, V.A. Mozarto Koncertas fortepijonui ir orkestrui bei pirmą kartą Lietuvoje atlikta R. Štrauso „Simfonia domestica“, prasidėjo naujasis koncertinis sezonas.

— Meno darbuotojų rūmuose atidaryta pirmoji medalių paroda — trienalė. Penkiasdešimt autorių čia eksponuoja 366 mažosios plastikos darbus, sukurtus per pastarąjį dešimtmetį. Stenduose — įvairiausių formų, dydžių medaliai, pagaminti iš metalo, medžio, plastmasės, molio. Įvairių kartų dailininkų kūriniuose įamžinti svarbiausi Lietuvos istorijos, mokslo, kultūros įvykiai, įžymių žmonių portretai.

— Siguldoje, Latvijoje, surengtoje tradicinėje tarptautinėje estradinės muzikos šventės konkursinėje programoje dalyvavo Ukrainos, Gruzijos, Lietuvos ir Latvijos estradinės muzikos atlikėjai ir propaguotojai. Lietuvai atstovavę Rūta Morozovaitė ir Romas Bubnelis pelnė aukščiausią įvertinimą — laureatų vardus, o R. Morozovaitė dar ir žiūrovų premiją. Abu laureatai — kauniečiai, liaudies estradinės ansamblių (R. Morozovaitė — „Elektros“, R. Bubnelis — „Vermės“) solistai.

— Algirdui Kairiui, Lietuvos vidaus reikalų ministro pavaduotojui, už nuopelnus ruošiant ir auklėjant vidaus reikalų organų kadrus ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime suteiktas nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardas.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

katalikų komitete, už žinių perdavimą užsieniui. Bet juk visas tas teises garantuoja tarybinė konstitucija ir žmogaus teisių deklaracija, kurių straipsnius aukščiau minėjau.

Teises turi tik bedviečiai

Tai štai kokia pas mus visų piliečių lygybė prieš įstatymus! Praktiškai tas visas teises turi tik bedviečiai. Jie savo reikalams turi spaudą, radiją, televiziją, mitingus, eitynes, vaikų (netgi tikinčiųjų tėvų prieš jų valią) ateistinių auklėjimą, pradedant vaikų darželiais per visas mokyklas; vaikų ir jaunimo bedieviškas organizacijas, į kurias stoti verčia visokiomis priemonėmis net tikinčių tėvų vaikus. Gi tikintieji viso to neturi. Visur vyksta tikinčiųjų diskriminacija. Tikintieji vaikai mokyklose pašiepiami, gi mokytojai ne tik negina, bet dar mažina elgesio pažymį už bažnyčios lankymą, ypač už aktyvų dalyvavimą liturgijoje.

Tikintis negali užimti vadovaujančios vietos

Joks praktikuojantis tikintysis negali užimti bet kokio aukštesnio, ypač vadovaujančio posto. Pabandykite jūs, gerb. korespondente, bent trumpą laiką suvaidinti tikinčią. Jūs tuoj pajustumėte, ką reiškia piliečių lygybė prieš įstatymus.

Jei esate mokytoja ir išdrįstumėte viešai pademonstruoti savo religinius įsitikinimus, jūs tuoj būtumėte atleista, kaip buvo pašalintos iš mokyklos mokytojos: Jasūnaitė Stasė Kulautuvoje, Brilienė Ona Vilkaviškyje, Kaušienė — Šiauliuose.

Jei būtumėte kolūkio pirmininkė, irgi būtumėte atleista, kaip buvo atleistas pavyzdingas vadovas ir gausios šeimos tėvas Gražulis Antanas.

Diskriminacijos faktų surašymas — nusikaltimas

Kada keli uolesni ir drąsesni kunigai įsteigė TTGK komitetą, tai jiems buvo paskaityta nusikaltimu. Kada tikintieji, neturėdami spaudos ir kitokių ryšio priemonių savo teisėms ginti, pradėjo leisti pogrindinį laikra-

stą — 1985 metų dainų šventės repertuaras baigiamas įrašyti Vilniaus plokštelių įrašų studijose. Repertuarą į magnetinę juostą jau įdainavo Lietuvos aktyvų draugijos kamerinis, „Liepačių“ ir „Ąžuoliuko“ chorai. Šventinio repertuaro įrašai — atsakingas ir įtemptas darbas. Nors viena plokštelė sukasi tik 40 minučių, muzikiniai įrašai jai kuriami net keletą savaitių. Iš Vilniaus jie keliaus į Maskvą, vėliau į Rygą, kur bus perkeltami į plokšteles. Ateinančių metų pavasarį trijų plokštelių komplektai pasirodys rinkoje.

— Iš gastrolių Ukrainoje grįžo Prano Budriaus vadovaujamas dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, surengęs 21 koncertą įvairiose Ukrainos vietovėse. Ypač sėkmingi koncertai buvo Kijeve ir Sevastopolyje. Į koncertus buvo įtraukta ir viena ukrainiečių liaudies daina ir instrumentinė liaudies melodijų pynė, paruošta kompoz. A. Bražinsko. Lapkričio mėnesį „Lietuva“ dalyvaus „Muzikiniame Gudijos rudens“ festivalyje. Iki 1984 pabaigos tikimasi paruošti naują programą žiūrovams Lietuvoje.

— Klaipėdos dramos teatras sezono pradžiai paruošė Juozo Marcinkevičiaus istorinės dramos „Saulė ir jos žemė“ premjerą. Spektaklį pastatė teatro vyriausiasis režisierius, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas P. Gaidys.

— Naują sezoną Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų mokomasis teatras pradėjo K. Inčūros pjesę „Zemaitė“, kurią Rietavo liaudies teatre pastatė režisūros specialybės absolventė Violeta Šležaitė. S.L.K.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliskų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843-6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukš ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA „AUSRA“. WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kežys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAM IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privaziavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
- LIETUVA

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Šv. Patriko katedroje rugsėjo 9, kai buvo minima šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis, pamokslą sako vysk. Patrick Ahern. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (718) 827-1352
Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsEina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS. Pre-
numerata metų \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Daugiau pagarbos kultūrininkam

Lietuviškoje visuomenėje išsiugdė tokios pažiūros, kad labiausiai gerbiama turtingas žmogus. Apie jį tiesiog šokinėjama, kalbama su pagarba, ieškoma jo draugystės, kad tik pakviestų į svečius.

Toliau gerbiama turtingi profesionalai, daktarai, inžinieriai, advokatai. Dar toliau visokie veiksniai, kurie veikia didžiojoje organizacijoje.

Gi mūsų kultūrininkai — rašytojai, muzikai, dailininkai — kuo mažiau gerbiama. Dažnai jie nustumiami į paskutines vietas, nustumiami net kultūros šventėse, literatūros premijų įteikime. Ir kodėl taip yra?

Lengva atsakyti — mes per ilgai vilkome baudžiavos jungą, per ilgai buvome pažeminti ir paniekinti. Dvarponis baudžiaininkui buvo kažkas nepaprasto. Jį gerbė iš baimės, nes galėjo gauti rykščių ar lazdu. Baudžiaininkas taip pat jautė, kad jis niekada negalės pasiekti tokios galybės. Turtingasis luomas sulenkėjo, nesidomėjo tautiniais-lietuviškais reikalais, taip praraja tarp lietuvių kaimiečio, baudžiaininko ir sulenkėjusio dvarininko nuolat didėjo.

Panaikinus baudžiavą, jau iš kaimo išaugo naujos lietuviškos kartos. Ir ten atsirado žmonių, kurie sugebėjo sutelkti turtą. Ir tada jau pasireiškė baudžiaininko palikimas — mūsų pagarba turtingajam. Ir dar daugiau — dauguma tų turtingųjų pasekė Lietuvos bajorus. Bajorai sulenkėjo, o mūsų turtingieji kuo greičiausiai išspinduliuoja iš lietuviškos bendruomenės, greičiausiai nubėga į kitų tautų bendruomenes.

Bet tik pagalvokime ir suprastime, kad turtas dar nėra viskas. Pasaulyje buvo daug daugiau neturtingų garsių žmonių, kurių vardus šiandien taris su pagarba, kurie paliko didelių dvasinių kūrybinių turtus. O

tuo turtus ir sukauna rašytojai, muzikai, dailininkai ir kiti menininkai.

Kiekvienas gali pasidaryti inžineriumi, daktaru, pirkliu, advokatu, bet jis negali pasidaryti menininku. Menininku reikia gimti. Tai Dievo dovana išskirtim. Jei neturi balso, gali ir kažkaip norėti, vistic nedainuosio operoje.

Tie menininkai ir išsako mūsų laiką ir suformuoja jo idėjas, aprašo, nutapo paveiksluose, įamžina muzikoje ir kituose menuose. Jiem ir priklauso didelė pagarba, nes jie yra mūsų bendruomenės patys svarbiausi žmonės, patys gražiausi žiedai.

Kitos tautos sugeba vertinti savo kūrėjus ir visur iškelti, palaikyti jų meną. Tokioje Prancūzijoje yra labai gerbiama rašytojai. Suprantama, nes rašytojai prisidėjo prie jų kultūros išlikimo ir Prancūzijos išaukštinimo. Tas ejo per kartų kartas, ejo per kelis šimtmečius. Taip žmonės ir išugdė pagarbą rašytojui kūrėjui.

Kai praeitame amžiuje į Paryžių atvyko pasakų rašytojas Andersenai, kuris jau buvo pagarsėjęs visam pasaulyje, jį pasitiko minios ir jo karietą traukė Paryžiaus diduomenė ir garsiausi žmonės. Ir dabar Prancūzijoje, jei rašytojas užėina į svečius, jis iš karto yra labiausiai respektuojamas žmogus ir pasodinamas į pačią garbingiausią vietą.

Mūsų kaimynai lenkai irgi turi didelį respektą savo kūrėjams, rašytojams, dailininkams. Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą kaip jie sugebėjo remti savo dailininkus ir ugdyti lenkišką dailę. Jie sukūrė didžiausias draugijas, kurių nariai sudėdavo didelius pinigus. Tokia draugija nupirkdavo ištisas parodas ir paskui paveikslus išdalindavo į tokias vietas, kur daugiau lan-

Kaip šiame laikraštyje ne kartą rašyta, Amerikos Lietuvių Taryba 1984 spalio 27 ir 28 Chicagoje šaukia Dešimtąjį Amerikos lietuvių kongresą.

Prieš rašant apie kongreso darbotvarkę, vėta keletą gerų žodžių tarti ir apie jo rengėją — Amerikos Lietuvių Tarybą (toliau čia bus vartojama santrumpa Altas, kaip kalbininkas prof. dr. P. Jonikas pataria, nors man labai norėtųsi vartoti santrumpą Alta).

Užmanymas Altą steigti kilo antrojo 1940-ųjų pusės, kai, Lietuvai laisvę praradus, gerokai susiskaldę JAV lietuvių panūdavo vienyti. Ypač daug entuziazmo ir paskatinimo suteikė tarpsrovinės delegacijos priėmimas Baltuosiuose Rūmuose 1940. X.15 ir jai prez. F.D. Roosevelt to pareiškimas, jog Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai panaikinta ir kad JAV stengsis padėti laisvę grąžinti. Supratus, kad tik vieningai galima pasiekti didelių dalykų, tą pačią dieną įsteigtas Lietuvių gelbėti komitetas, o įvairius formalumus sutvarkius, 1941 metais pasivadinta dabartiniu Alto vardu.

Nebekartosiu, iš kokių pagrindinių politinių srovių Altas sudarytas, nes kiekvienas sąmoningas JAV lietuvis žino tai it kasdieninius poterių. Tik priminsiu keletą ryškesnių Alto atliktų arba atliekamų darbų.

kosi žmonės. Jie turėjo matyti lenko dailininko kūrybą.

Lenkų didikai išlaikė bent kelis dailininkus, kurie nutapė daug paveikslų iš Lenkijos istorijos. Išlaikė mokslininkus, istorikus, kad jie rinktų Lenkijos istorijos medžiagą.

Tad nenuostabu, kad tautoje išaugo pagarba tam kultūrininkui.

Tos garbės, tos šilumos yra labai reikalingas ir lietuvių kultūrininkas — menininkas.

Lietuvių Fronto Bičiulių stovykloje, kuri buvo liepos 14 - 21 pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, kalba dr. Eringis. Nuotr. Vytauto Maželio

DEŠIMTAJAM AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI CHICAGOJE ARTĖJANT

ALFONSAS NAKAS

Altas lietuvių delegacijoms praskynė takus į Baltuosius Rūmus, po jau minėto prez. Roosevelt aplankydamas prezidentus Trumaną, Eisenhowerį, Kennedį, Johnsoną bei Fordą, o Carterį ir Reaganą aplankė su kitų organizacijų atstovais.

Altas ne tik užkirtė kelią masiniam II Pasaulinio karo bėglių grąžinimui į okupuotą Lietuvą, bet daug prisidėjo ir prie išleidimo specialaus įstatymo, kuris leido išvietintiesiems į JAV emigruoti.

Alto pastangomis 1943-iais įsteigtas Bendras Amerikos Lietuvių Fondas — Balfas, kurio dešimtyje skyrių iki šios dienos labai sėkmingai veikia, šelpdami į vargą patekusius tautiečius.

Altas nuolat budi, kad Lietuvos įjungimo į SSSR Amerika nepripažintų, kad leistų laisvai veikti Lietuvos atstovybei Washingtono ir konsulatams keliuose JAV miestuose. Šiuos tikslus vykdančiam, nuolat palaikomi glaudūs ryšiai su Valstybės departamentu, Senatu, Atstovų rūmais.

Alto pastangomis išrūpinta Voice of America nuolatinės transliacijos į Lietuvą.

Alto dėka kiekvienais metais JAV Kongrese iškilmingai paminima Vasario Šešioliktoji. Ta proga daugelis senatorių bei kongresmanų pasako mums palankias kalbas, kurios užrašomos į Congressional Records ir išsiunčiamos į žymius politikams, bibliotekoms, spaudai.

Altas daugiausia prisidėjo prie sudarymo Kersteno komiteto, kuris 1953 metų liudininkų apklausinėjimais bei dokumentų tyrimais nustatė, jog Pabaltijo valstybės Sovietų aneksuotos,

sulaužius visas tarptautines sutartis.

Altas leidžia biuletenius lietuvių bei anglų kalbomis. Svarbesniais atvejais tokių biuletenių spausdinama iki 2,000 egzempliorių. Taip pat leidžia brošiūras bei knygas anglų kalba. Kasmet išsiunčinėja po maždaug 11,000 laišku, biuletenių bei kitokių leidinių.

Altas visada glaudžiai bendradarbiauja su Vliku ir jo veiklą remia pinigais. Iki šių metų galo Vlikui bus davęs per 400,000 dolerių (man suteiktomis žiniomis, iki 1982 spalio 1 Vlikui duota 348,616 dol. paramos).

Vasario Šešioliktosios proga kiekvienais metais Altas paruošia programą radijo valandėlėms anglų ir lietuvių kalbomis.

Tai tik ryškesni Alto darbai, su daugeliu kitų surašyti 1983 metų Alto leidinyje, mano išrinkti ir savais žodžiais pateikti. Išrašais norėjau parodyti, kad Altas dirbo praėity ir iki šiol tebedirba labai svarbius Lietuvos laisvinimo darbus.

Besiruošiantiems į Dešimtąjį Amerikos lietuvių kongresą, arba norintiems bent spaudoje jo eigą sekti, visų pirma cituoju jo tikslą, surašytą Alto statuto 16-tam paragrafe:

Amerikos lietuvių kongreso tikslas — pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovojant už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką už paramą arba pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalu, aptarti pasirodymą specialiai akcijai, reikalaujančiai plachos visuomenės įsijungimo bei paramos.

Kongresas išklauso ALT Valdžios pranešimus ir teikia su-

gestijų ALT ateities darbams.

Be abejo, plačioji visuomenė apie Kongreso nutarimus sužinos iš spaudos, juos komentuos, o Alto darbus remis ir ateity.

Šiomet jau įvyko du dideli JAV bei Kanados lietuvių susibūrimai: liepos pradžioje — Clevelande ir rugsėjo pradžioje — Toronte. Alto rengiamas Kongresas duoda progą "atsilošti" ir Chicago lietuviams, pabendrauti su delegatais iš įvairių JAV vietovių, taip pat ir su eventualiais svečiais. Štai svarbiausia Kongreso informacija:

Vyks Quality Inn Midway, 5001 W. 79th Street, Burbank, Illinois.

Šeštadienį, spalio 27, rytinė sesija prasidės 9:30 v. Šalia pasiliečiams (ne delegatams) neįdomių formalių, mano nuomone, didelio dėmesio verti šie momentai: Alto pirmininko dr. Kazio Šidlausko pranešimas; Alto pirmosios valdybos nario Juozo Laučkos paskaita "Žvilgsnis į Alto kilmę, prasmę ir ateitį"; ir diskusijos bei paklausimai.

Popietinėj sesijoje, kuri prasidės 2:00 v., adv. Povilas Žumbakis kalbės apie lietuvių teisių gynimą, o Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto ir Lietuvos pasiuntinybės Washingtono patarėjas Stasys Lozoraitis kalbės tema "Lietuvos Diplomatinės tarnygos uždaviniai bei reikšmė darbe už Lietuvos laisvę".

Šeštadienio vakare, 7:00 v., to paties viešbučio Starlite salėje prasidės banketas, kurio metu bus pagerbti visi buvę Alto pirmininkai (velionis Leonardas Šimutis, Antanas Rudis, Eugenijus Bartkus, dr. Kazys Bobelis ir dr. Kazys Šidlauskas).

Sekmdienį, spalio 28, po iškilmingų pamaldų liuteronų ir katalikų bažnyčiose, 1:30 v. įvyks baigiamasis kongreso posėdis, kurio metu kalbės Vliko pirm. dr. K. Bobelis (tema: "Tarptautinė politinė raida ir Lietuvos bylos vystymasis") ir Algirdas Šilas (tema: "Jaunesnioji karta Lietuvos laisvinimo darbe").

Reikia tikėtis, kad Alto rengiamas Dešimtas Amerikos lietuvių kongresas bus lygiai taip sėkmingas, kaip praėjusi šokių šventė ir šv. Kazimiero metų pabaigtuvės.

44-TŲ METŲ VASARA
Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

6.—

Kaip minėjau, iš Kauno pasitraukęs Vytautas Sobyls atsidūrė Žemaičių Kalvarijoje. Jo žmona ten atidarė dantų gydymo kabinetą. Dirbdavo prie lango dienos metu, tai ir teko ją dažnai matyti.

Vytautas Sobyls buvo mokytojas žmogus. Buvo baigęs Sorbonos universitetą Prancūzijoje. Studijavo filosofiją. Bendradarbiavo tautininkų spaudoje ir to meto valdžioje buvo svarbus žmogus. Jis kartą mane aplankė. Buvo nejaunu su juo kalbėti. Imi ir varžais, nerandi tinkamo žodžio. Pasakiau ir aktoriumi — režisieriui Juozui Miltiniui, kad yra atplaukusi tokia didelė žuvis pas mus.

Jis nusijuokė ir papasakojo tokį nuotyki. Kai Miltinis grįžo iš studijų Paryžiuje (ten jis studijavo vaidybos meną), jis apsilankė Švietimo ministerijos kultūros departamente. Kaip minėjau, to departamentu direktorius ir buvo V. Sobyls.

V. Sobyls atsisistojo ir svečią priėmė su deramu respektu ir mandagumu.

— Apie jus daug girdėjau, — tarė Sobyls, pasisveikindamas, o Miltinis jam atšovė:

— O aš apie jus nieko negirdėjau.

J. Miltinis būdavo gana aštrus ir, siekdamas originalumo, dažnai kitam gana aštriai pavaziuodavo. Kultūros departamentui priklausė teatrai, o Miltinis ką tik ir buvo baigęs vaidybos studijas ir ieškojo darbo. Po tokio žodinio apsišaudymo jų pokalbis greitai baigėsi, ir J. Miltiniui teko laukti geresnių laikų, kol įsitvirtino teatre. Į Kauno teatrą jis nenorėjo eiti. Nusikėlė į Panevėžį ir ten susikūrė pats didelį ir gražų teatrą.

Tas ponas Sobyls taip ir pasiliko Lietuvoje. Nesuspėjo pasitraukti.

Lankome kaimynę aktorę Nepertoliausią nuo Šarnelės kaimo ir Žemaičių Kalvarijos yra Gintaliskės parapija ir ten Gilaičių kaimas. Tame kaime gyvena Birutė Gerikaitė, aktorė, dirbusi Panevėžio teatre pas

Miltinį. Ji buvo susirgusi džiova, iš teatro pasitraukė, kurį laiką gydyti Latvijoje kažkokiame sanatorijoje, o tą žiemą gyveno savo namuose tame kaime.

Mudu su poetu Vytautu Mačerniu ją aplankė žiemos metu. Nuėjom pėsti. Tai buvo kovo mėnuo, nes daug kur jau sniegas tirpo. Ji ten gyvena labai vienišai, giliausiam kaime, per dieną skaitydama knygas, pati viena šokdama. Kai mes netikėtai užėjome tada, ji kaip tik, apsirengusi tautiniais drabužiais, viena pati šoko įvairius išraiškos šokus. Šoko prie patefono muzikos.

Mūsų pasirodymas ją tiesiog sujaudino ir praturtino visą vakarą. Ji anksčiau buvo susipažinusi su Vytautu Mačerniu. Nuo to laiko vis su dideliu dėmesiu apie jį kalbėdavo ir ieškodavo jo draugystės. Tą 1944 metų vasarą, apie rugpjūčio vidurį, ji atvyko į Žemaičių Kalvariją. Surado reikalą. Mūsų mažame miestelyje buvo linų sėmenų spaudykla. Iš sėmenų padarydavo aliejų. Ji atsivežė sėmenų maišelį ir ten ją išspaudė. Ta proga atsilankė ir pas mane, norėjo susitikti Vytautą, bet šis trumpam pasirodė ir tuoj pranyko.

Sumanėm ją aplankyti dabar visi — visi Panevėžio aktoriai ir mudu su Vytautu Mačerniu. Nuvažiuome arkliuku į tą Birutės kaimą.

Pravažiavome ir tokią trobelę, iš kur buvo kilęs dailininkas

Trukys. Kažkas mum parodė, ir mes atkreipėm dėmesį. Bestovint išėjo studentas, pažįstamas iš Vilniaus universiteto. Jis ten buvo sustojęs, pasitraukęs iš kažkokių Aukštaitijos miestelių.

Birutė dabar labai pradžiuo, sutikus tokį būrį svečių. Ten dar buvo kitas vaikas, kuris, atrodo, jai merginos. Birutės namas buvo senas, sulinkęs, iš vienos pusės net paremtas, kad nesugriūtų. O nutiko taip, kad buvo suvežę medžiagas naujam namui statyti, bet prasidėjo karai ir viską sumaišė. Jos motina buvo mirusi, o jos tėvelis tarnavo kažkur, rodos, kad Kėdainiuose.

Jai namuose buvo gana daug slegenčios aplinkos. Viena jos teta buvo nepilno proto, bet nieko didesnio nepadaro. Ji dar turėjo ir broliuką, kuris buvo aklas. Tada, kai mes svečiavomės, jis sėdėjo prie tvenkinio. Birutė apie jį nieko nesakė, tartum jis būtų mūsų pažįstamas.

Tuo metu iš tvenkinio išėjo antis su savo mažais vaikais ir, girkisdama, pasisvarstydama į šonus, antis traukė kažkur į sodą. Visi stebėjome šią vilkstinėlę, o tas berniukas prie tvenkinio net nepažvelgė į tą pusę. Jis nejudėjo ir keistai žiūrėjo kažkur į tolumą.

Paklausiau Birutės, kas jis toks, kodėl jis nereaguoja į ančiukus. Ir Birutė susijaudinus pasakė, kad jis aklas.

Ir gaila buvo mum to aklo

berniuko. Jis buvo kokios 16 metų. Liūdnas sėdėjo saulutėje ir nematė, kiek čia svietelio įgūžėjo, nematė jau nokstančio sodo ir apynių karčių. Nematė ir tų ančiukų, kurie visiem nešė džiaugsmą savo gražumu.

Tą patį vakarą mes grįžom iš savo nuolatines buveines. Panevėžio dramos aktoriai ir poeto Vytauto Mačernio sodybą, o aš į savo trobelę, kuri buvo paskutinis namas Žemaičių Kalvarijos miestelio riboje, visai prie Šešaičių kaimo.

Vaidinimas Telšiuose

Tą vasarą, kai sustoję frontai, žmonės kažkaip apsiprato su padėtimi. Kiek palaukę, vėl ėmėsi darbo. Keisčiausia, kad Telšiuose ten veikęs teatras pastatė veikalą "Svetimas plunksnas". Anksčiau buvo užplanavę, pradėję repetitijas ir vasaros viduryje veikalą parodė scenoje. Teatrui vadovavo aktorius Napolis Bernotas, prieš tai dirbęs Vilniaus dramos teatre. Talentingas ir mielas aktorius.

Nusitrenkiau į Telšius dviračiu. Kažkaip keista ir nejaunu. Telšiuose mokiausi, baigiau gimnaziją. Buvo mielas miestas su daugel prisiminimų. O dabar buvo kažkodėl nejaunu. Jauti, kad kažkas kabo ore, kad viskas čia yra tik laikina, kad ir tas vaidinimas tik mus užliūliuoja. Bet ne — vėl prasiveria tikroji

padėtis, kad viskas tuoj pajudės, ir susimaišys dangus su žeme.

Premjera praėjo be didesnio entuziazmo. Kalbėta apie naujų veikalų pastatymą ir planuota, bet padėtis diktavo savo — teatras ilgesnį laiką neveikė.

Telšiuose mokyklos rengėsi naujumi mokslo metams. Net ir kunigų seminarija planavo pradėti mokslo metus. Jai buvo sunkiau, nes pagrindiniai jos rūmai buvo užimti vokiečių kariuomenės. Seminarija turėjo veikti pradžios mokyklos patalpose priešais katedrą, klierikai turėjo apsigyventi privačiai kur nors mieste. Apie tai ir buvo kalbama mieste.

Svečiai iš Vokietijos

Telšiuose teko sutikti ir svečių iš Vokietijos. Jie buvo pasitraukę iš Lietuvos liepos pradžioje. Kai frontai aprimo, jie gavo leidimus atvykti į Lietuvą. Sutikau ten dr. Praną Padalį ir savo profesorių Zenoną Ivinskį. Jie ten lankėsi Vliko reikalais, susitiko su įvairiais įtakingais žmonėmis, su vyskupu V. Borisevičiumi, su aukštais karininkais. Tas jų apsilankymas pakėlė žmonių nuotaikas, padarino. O gal iš tikrųjų kas nors bus, gal mes išsilaisysime šiame Lietuvos kampelyje.

(Bus daugiau)

Thousands of letters, telegrams and telephone calls to the White House have gone unanswered.

We therefore wonder:

IS PRESIDENT REAGAN AWARE OF THE OSI / KGB PARTNERSHIP?

President Ronald Reagan
The White House
Washington, D.C. 20500

August 30, 1984

Dear President Reagan:

You have expressed interest in ethnics, and you have seen the true nature of the Soviet propaganda and deception campaigns. We all admire your courage and appreciate your stand. We agree with your assessment that the Soviet Union is an evil empire.

The KGB team which has been so active in recent years against your Administration and the rest of the Free World, has found unwitting partners within your own Justice Department. I wrote to you about this on March 28, 1984; to document these charges, I enclosed 140 pages of documents admitted as evidence in our courts and other reliable materials as to the linkage between the Justice Department, Office of Special Investigations and the notorious KGB.

Unfortunately, it appears that your aides did not bring the matter to your attention, nor did they see fit to even acknowledge the receipt of the hand-delivered letter and exhibits.

Your administration has been insensitive to this issue, which is directed exclusively against Eastern Europeans. Ukrainians, Latvians, Estonians, Lithuanians, Croatians, Rumanians, and Russians are victimized by the OSI in its search for alleged Nazi collaborators in the United States. While I am not against the concept of deporting Nazi collaborators, I feel that the KGB link with the OSI is as intolerable as would be such a link with the Gestapo. Eastern Europeans, who suffer under the armed Soviet yoke, should not be singled out for prosecution.

Eastern European communities have been shocked and outraged by the OSI's collaboration with the KGB. The OSI-KGB partnership (so termed by Fed. Judge D. Debevoise in *United States v. Kungys*, 571 F. Supp. 1104 [1983]) is simply unconscionable, as I am sure you will agree. Also intolerable is the single-minded focus on Eastern Europeans — primarily those who emigrated to the United States under the Displaced Persons Act of 1948. Why not seek out French, Italian, or Spanish collaborators as well? After all, those countries had millions of sympathizers, collaborators, and fascists formally working for the Third Reich. Why are the members of the Jewish Judenrat, who profited from the Holocaust and escaped Israeli justice, allowed to remain free in the United States and are not sought out by the OSI? Why does our government permit ex-NKVD (KGB) agents to live in the United States free of the threat of deportation? The Soviets were, after all, as vicious as the Nazis; and they are, unlike the Nazis, still operating against their own citizens, imprisoning innocent dissidents in concentration camps and psychiatric wards, and oppressing entire nations.

I think you will agree, that the concepts of due process and equal protection demand that unless the OSI is expanded to trace all alleged Nazi and Soviet collaborators, it should not be allowed to terrorize only those ethnic communities which have been vocal in their anti-communism.

As a further example of the OSI's attempt to placate their friends at the KGB, you may wish to examine the OSI's position in *In the Matter of Linnas*. Mr. Linnas was found deportable from the United States. The merits of the trial process aside, the OSI has taken it upon itself to expressly rewrite your foreign policy as to the non-recognition of the Soviet occupation of Latvia, Estonia and Lithuania. It has requested in open court that Mr. Linnas, a native and citizen of independent Estonia, be deported to the USSR, because Estonia no longer exists. This is in complete contradiction of all presidential pronouncements on the issue, beginning with President Truman and ending with you, Mr. President. The Baltic communities supported your election, confident that your Administration would continue the policy of non-recognition. They were encouraged by your statement, which was introduced in the United Nations by Ambassador Jeanne J. Kirkpatrick on July 29, 1983:

"... the government of the United States has never recognized the forced incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and will not do so in the future.

"On this occasion, we wish to reaffirm this policy as we note the anniversary of the 1922 recognition by the United States of the three Baltic Republics. In so doing, we demonstrate our continuing commitment to the principles and purposes of the United Nations Charter and to the cause of peace and liberty in the world."

If the OSI is successful in deporting a single Balt to the Soviet Union, however, all your proclamations are rendered meaningless. The Baltic communities have been overwhelmed by these inconsistent stands towards the policy of non-recognition; but surely it could not have been your intention to delegate the sensitive issue of non-recognition policy to the OSI. Your words are clear and reassuring, but acts speak louder than words, and it appears that the OSI speaks for your Administration.

Representatives of various Eastern European nationalities met at Georgetown University in Washington D.C. on February 4-5, 1984, and thereafter sent you a telegram with a plea for an affirmation that due process standards must be applied in OSI prosecutions and that KGB produced evidence has no place in our courts. That telegram, as well as thousands of letters to the White House from individual Ukrainians, Rumanians, Lithuanians, Estonians, Latvians, Russians, Croatians, and others, have gone unanswered.

Mr. President, it is imperative for us to know the true policy of the first term of your Administration as to the United States' position on non-recognition. We have always believed in and trusted you. We assume it is your aides who block these issues from your consideration, and we hope that you will at long last be addressing these questions yourself. Hundreds of thousands of American citizens of Eastern European origin are awaiting your response, confident that it will be consistent with your personal philosophy of freedom and fairness.

Respectfully,
(signed)

S. Paul Zumbakis

(The letter has been reprinted with the permission of Mr. S. Paul Zumbakis)

Telegram to President Reagan

Dear Mr. President:

In 1978, Congress enacted Public Law 95-549, which resulted in the establishment of the Office of Special Investigations under the U.S. Department of Justice.

In January of 1980, in Moscow, Walter Rockler and Allan Ryan of the O.S.I. negotiated an agreement with the Soviet Union for the submission of evidence and testimony to be used in our United States courts.

In February 1983, "Izvestia" proclaimed the KGB to be the responsible organ for the collection of this evidence and testimony.

In September 1983, Federal Judge D.R. Debevoise stated in his decision on *United States vs. Juozas Kungys*: "If the government deputizes a totalitarian state to obtain for it evidence to be used in a United States court, the government must take whatever steps are necessary to ensure that the evidence was not coerced or otherwise tainted by improper pressures. The government has not fulfilled its responsibilities in this regard in this case."

On February 4-5, 1984, Americans for Due Process sponsored a seminar at Georgetown University, Washington, D.C., which was attended by ethnic community leaders from across the country. We deeply regret that the U.S. Department of Justice did not accept our invitation to participate in a scholarly and well-balanced program. The court proceedings overseen by the O.S.I. are being branded a new wave of McCarthyism by the American press. In light of the overwhelming evidence presented last weekend, we have no choice but to agree with such an assessment.

Mr. President, it is our firm belief that any person who participated in crimes against humanity should be brought to justice. Our Constitution and principles of due process should be the standards by which American Justice is meted out. Persons prosecuted by the O.S.I. should have the right to a trial by jury, legal counsel should they not be able to afford same and equal access to evidence. KGB produced evidence should have no place in our courts.

AMERICANS FOR DUE PROCESS
February 9, 1984

CO-SIGNED BY SEMINAR ATTENDEES:

Americans Against Defamation of Ukrainians
American Croatian Defense Association
American Latvian Association
American Latvian Youth Association
American Lithuanian Community - Executive Committee
American Lithuanian Community - Public Affairs Council
American Lithuanian Youth Association

Baltic Student Association
Byelorussian Anti-Defamation Federation
Committee Against the Use of Soviet Evidence
Coalition for a Free Russia
Congress of Russian Americans
Estonian American National Council
Joint Baltic American National Committee
Latvian Welfare Association

Legion of Estonian Liberation
Lithuanian World Review Radio
Romanian Orthodox Brotherhood
Ukrainian Congress Committee of America

Ukrainian American Bar Association
World Federation for a Free Latvia
World Lithuanian Community
World Lithuanian Youth Association

WHO SPEAKS FOR THIS ADMINISTRATION?

Attorney General William French Smith

(Address before the DePaul University Convocation, February 5, 1984)

"A tyrannical nation uses any and every thing it wishes to use. Nothing is important in itself but only as a means to achieving the ends of the state. If much has changed about the Soviet Union since the time of Stalin, this tyrannical character of the state has remained the same. Whereas Stalin murdered political dissidents—millions lost their lives this way—Soviet rulers now deal with them in ways that are less bloody, but no less effective... The Soviet Union, however, is a land of servitude, a totalitarian society. Whatever features the Soviets' legal system may appear to have in common with ours, the respective systems are as different in the final analysis, as night and day."

Attorney General William French Smith

(Address before the American Bar Association, August 6, 1984)

"...We were especially concerned by reports in the press that the Ku Klux Klan had allegedly mailed threatening and abusive letters to some twenty Asian and African countries planning to take part in the 1984 Olympic Games. We have copies of these letters. They are openly racist and disgusting, and they threaten violence... But even more reprehensible than the letters themselves is what we now know about their origin... They were... manufactured and mailed by another organization devoted to terror: the KGB... they [the letters] are classical examples of a Soviet forgery on disinformation operation... Through this plot, the Soviet Union, employing cynical falsehood, struck at both the Olympic ideal and the rule of law."

— OR —

Deputy Assistant Attorney General, Mark M. Richard

(direct supervisor of OSI) in his letter of July 23, 1984 to Rep. Ray Kogovsek (U.S. House of Representatives)

[Responding to Mr. Zumbakis' charge of OSI-KGB partnership]

"...our reliance on this [soviet] evidence is not misplaced. [and] the articles which Zumbakis assembled portray these men [Prosecutors Rudenko and Bakucionis] as suppressing of insurgent prisoners [in Vorkuta slave labor camp] and prosecuting religious dissidents... may arouse our indignation, [but] they do not demonstrate that the evidence obtained in the Soviet Union is tainted... nor should they be used as an excuse for failing to use legitimate evidence — regardless of its origin..."

President Ronald Reagan

(Statement to the 38th United Nations General Assembly — July 29, 1983)

"...the government of the United States has never recognized the forced incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and will not do so in the future."

— OR —

OSI Trial Attorney

In U.S. v. Linnas hearing April 28, 1983 in Judge Howard Cohen's Court Room:
"Yes your Honor. It is the government's [U.S.A.] position that the defendant [Mr. Linnas — an Estonian] is stateless and for that reason the government... designates the Union of Socialist Republics..." [for deportation].

We do not believe that President Reagan would tolerate the actions of the Office of Special Investigations, if his aides informed him of the OSI's linkage with the notorious KGB.

We need your support and your contributions. Please help us inform the President and the American people.

— We are AMERICANS FOR DUE PROCESS —

P.O. Box 85
Woodhaven, New York 11421

TREČIASIS PABALTIEČIŲ JAUNUOLIŲ KONGRESAS

Trečiasis Pabaltiečių jaunimo kongresas įvyko rugpjūčio 16 - 19 Kanadoje. Į latvių stovyklavietę "Saulainę", už Toronto, suvažiavo netoli septyniasdešimt jaunuolių.

Kongresas prasidėjo ketvirtadienį demonstracijomis prie Toronto miesto rotušės. Buvo išdalinoti informacijos lapeliai apie pabaltiečių sąžinės kalinius. Torontiečiai labai teigiamai priėmė pateiktą informaciją apie pabaltiečius.

Penktadienį latvis profesorius dr. Juris Dreifelds iš Kanados, Brock Universiteto, papasakojo apie gamtos taršą Pabaltijo kraštuose. Buvo labai nemalonu sužinoti, kad Baltijos jūra yra labai užteršta, ir kad joje yra daug vietų kur nebėra jokios gyvybės. Pabaltiečiai valgo ypatingai daug žuvies, kuri sugaunama Baltijos jūroje. Šios žuvys kaip ir jūra turi daug nuodingų chemikalų ir spėjama, kad pabaltiečių gyvenimo ilgio mažėjimas galėtų su tuo turėti ryšį.

Vėliau tą pačią dieną, estai Marga Raudsep ir profesorius Vello Serrat kalbėjo apie vaikų tautišką auklėjimą. Ponia Raudsep teigė, kad vaikas turi pats norėti savo tėvų kalbą išmokti. Jeigu per prievartą jis bus verčiamas kalbėti, tai vėliau jisai nebekalbės, nes jis pats neišmoko tėvų kalbos pamilti. Jeigu žmogus kalbą pamilsta, nors tuo laiku jos gerai ir nemoka, jame atsiranda noras geriau susipažinti su gramatika, praplėsti žodyną, ir netrukus pats kalbą gerai išmoksta.

Profesorius Serrat supažindino su nauju metodu mokyti vaikus tėvų kalbos. Jis papasakojo apie estų šeimą, gyvenančią Suomijoje. Jie vaikus siuntė į švedų mokyklas, kur kalbėjo švediškai. Jie estiškai išmoko namuose, o su draugais visuomet kalbėjo suomiškai. Taigi, sudarius tokią aplinką, kurioje kelios kalbos nuolat vartojamos, vaikai natūraliai ir greitai tas kalbas pasisavina.

Šeštadienį Mari-Ann Rikken papasakojo apie veiklą Amerikoje ir Kanadoje keliant Pabaltijo kraštų sąžinės kalinių klau-

simą. Ji ragino kelti į viešumą tikrą pabaltiečių padėtį Sov. Sąjungoje. Ji pranešė, kad "Laisvės Radijas" paruošia mėnesines žinias apie sovietų disidentus, kurių tarpe yra lietuviai, latviai ir estai. Šios žinios taip pat išsiunčiamos į visas didžiąsias Amerikos bibliotekas.

Dr. Linas Sidrys kalbėjo apie prieauglio mažėjimą Pabaltijo kraštuose. Remdamasis statistika, jisai įrodė, kad pabaltiečiams gresia rimtas pavojus išnykti. Jis nurodė daug priežasčių kodėl mūsų laikais reikia išauginti kultūringas, inteligentiškas ir religingai nusiteikusias šeimas. Neišauklėti žmonių skaičius pasaulyje didėja. Kokias ateitis, kai šviesuolių skaičius sumažės iki to, kada jie nebeturės tvirtos įtakos žmonijai.

Šeštadienį profesorius Tonu Parming kalbėjo apie "Šiaurės branduolinę laisvės zoną." Šiuo metu vyksta sąjūdis mažinti Sov. Sąjungos ir JAV branduolinių ginklų skaičių šiaurės zonoje. Prof. Parming teigė, kad reiktų pradėti mažinti Pabaltijo kraštuose, kuriuose šiuo metu Sov. Sąjunga ir JAV savo gynybos zonos laikoma nemažą skaičių branduolinių ginklų.

Rita Rudaitytė kalbėjo apie Helsinkio žmogaus teisių konferenciją, kurį įvyks ateinančiais metais Kanados sostinėje Ottawoje. Jinai supažindino su Helsinkio konferencijos istorija ir priminė, kad Kanados atstovai jau priima žinias apie disidentus ir sąžinės kalinius.

Šeštadienio vakarą latvių jaunimas supažindino su jų ruošiamą kitą vasarą pabaltiečių ekskursijai laivu. Toji kelionė laivu prasidės Kopenhagoje, bus tęsiama Baltijos jūroje ir pasibaigs Helsinkio mieste. Jos tikslas atkreipti pasaulio dėmesį į Pabaltijo tautas. Tikimasi, kad dalyvaus apie 500 pabaltiečių jaunimo.

Sekmadienį kongreso dalyviai išklaušė mišius, kurias aukėjo kun. Jonas Staškus iš Toronto. Kun. J. Staškus pamoksle iškėlė mintį, kad kiekvienas pabaltietis turėtų rimtai pamąstyti gal yra Dievo valia sukurti gražią ir didelę krikščioniškai nusitei-

kusią Pabaltijo etninę šeimą.

Po mišių buvo išrinkta ateinančių metų kongreso valdyba. Lietuviam atstovaus Algis Šilas (Chicago), Ramunė Tričytė (Chicago) ir Vidmantas Rukšys (Philadelphia). Kongreso dalyviai nutarė organizuoti kitą kongresą 1985 birželio mėn. latvių stovyklavietėje.

Pabaltiečių jaunimo kongresas labai pasisekė. Suvažiavo jaunimas iš visur, net iš tolimos Anglijos ir vakarų Kanados. Tikimės, kad kongreso dalyvių skaičius kasmet augs ir vis glaudžiau vienybą Pabaltijo jaunimą išeivijoje.

Jonas V. Dunčia

Paskaitos metu pabaltiečių jaunimo kongrese.

LENKAI NUSILEIDO DĖL JALTOS

Lenkų organizacijos Pomost prašymu senatorius Robert W. Kasten įnešė rezoliuciją S.J. Res. 226 ir Kongreso atstovas Tom Corcoran panašią rezoliuciją H. J. Res. 435, kurios reikalavo, kad JAV vienašališkai atsakytų Jaltos susitarimų. Jaltos konferencijoje 1945 JAV pripažino pagal Čurzoną liniją pravaistą Lenkijos rytinę sieną, kuri paliko Vilnių Lietuvai. Jaltos susitarimų atšaukimas iš naujo iškeltų Vilniaus priklausomybės klausimą ir sudarytų pavojų, kad JAV gali jį pripažinti Lenkijai. Todėl 1983 m. VI PLB Seimas priėmė nutarimą prieš Jaltos susitarimų panaikinimą. "Rytų Europa pakliuvo sovietų valdžion ne dėl Jaltos susitarimų, bet sovietams tuos susitarimus sulaužius", pareiškė seimas.

JAV LB-ės Krašto valdybos pirmininkas ir Visuomeninių reikalų taryba, vykdydami seimo nutarimą, kreipėsi į prezidentą Reaganą, Valstybės departamentą ir Senato bei Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijas su pasisakymais prieš sen. Kasten ir atst. Corcoran rezoliucijas. Į šiuos pasisakymus buvo atkreiptas dėmesys. Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas senatorius Charles H. Percy sen. Kasten rezoliuciją užšaldė ir nesutiko ją pateikti savo komisijai, o jo įstaiga pasiūlė Pomost organizacijai tartis su JAV LB-e dėl rezoliucijos teksto pakeitimo. Toks telefoninis susitarimas vyko 1984 rug-

sėjo 7 - 9 su Californijoje gyvenančiu Pomost direktorium ir Jaltos atšaukimo komiteto pirmininku Adam W. Kiernik, JAV LB-ės Visuomeninių reikalų tarybos įgaliotiniui informuojant Amerikos ukrainiečių kongreso komiteto atstovą Myron W. Wasyluk.

Pomost atstovui sutikus išbraukti reikalavimą, kad JAV atšauktų Jaltos susitarimus, pasitarimo dalyviai susitarė dėl naujo, kompromisinio rezoliucijos teksto. Pakeista rezoliucija derinasi su VI PLB Seimo nutarimu ir prezidento Reagano 1984 rugpjūčio 17 pasisakymu dėl Jaltos, kur jis, Varšuvos sukilimo 40 metų sukakties proga, lenkam pareiškė: "Visų pirma leiskite man pabrėžtinai pareikšti, kad mes atmetame Jaltos susitarimo interpretaciją, kuri įtaigoja Ameriką sutinkant su Europos padalinimo įtakos sritimis. Priešingai, mes laikome tą sutarimą trijų didžiųjų valstybių pažadu po Antrojo pasaulinio karo atstatyti visų iš nacių išvaduotų kraštų nepriklausomybę ir leisti laisvus bei demokratinius rinkimus, ir nėra pagrindo nuo to įsipareigojimo nei Sovietų Sąjungos atleisti, nei patiems nuo jo pasitraukti."

Naujai sutarta rezoliucija pareiškia, "kad Jungtinės Valstybės nepripažįsta Europoje jokių įtakos sričių ir patvirtina savo nusistatymą tokių sričių nepripažinti dabar ir ateityje." Rezoliucija reiškia viltį, kad sovietinio despotizmo pavergtos tautos atgaus apsisprendimo teisę, kad jos galės pasirinkti savo valdymosi formą ir kad joms bus grąžintos jų suverenumo teisės, kaip buvo pažadėta Atlanto chartoje. Įžangoje rezoliucija primena Vidurio ir Rytų Europos tautų pasipriešinimo prasiškimus — Lietuvos ir Ukrainos partizanų karus po Antrojo pasaulinio karo, Rytų Berlyną 1953, Poznanę ir Budapeštą 1956, Prahą 1968, Lenkiją 1970 ir 1980.

Sen. Kasten pritarė naujam tekstui ir Senato užsienio reikalų komisija sutiko svarstyti pakeistą rezoliuciją. Valstybės departamentas dar priešinosi ke-

liam rezoliucijos įžangos sakiniam, kuriuos jis laiko priekaisiais Amerikai dėl jos abejingumo Vidurio ir Rytų Europos tautų ir žmonių likimui baigiantis Antrajam pasauliniam karui. Tačiau dabar bet kurio atveju, ar rezoliucija bus priimta ar ne, nebėra pavojaus, kad Amerika atšauktų Jaltos susitarimų sienų pripažinimą ir tuo vėl iškeltų Vilniaus priklausomybės klausimą.

Lenkai patyrė, kad lietuviai atidžiai seka jų veiklą ir tvirtai gina Lietuvos interesus. Susitarus dėl rezoliucijos, Pomost atstovas Kiernik pasiūlė JAV LB-ei bendradarbiavimą ir tolimesnį dialogą dėl lietuvių-lenkų santykių pagrindų.

Rezoliucijų klausimu JAV LB artimai bendradarbiavo su Amerikos ukrainiečių kongreso komitetu, svarbiausia Amerikos ukrainiečių politinė organizacija. Betgi šio klausimo sėkmingam sprendimui daugiausiai padėjo tvirta ir lietuvių interesams palanki sen. Percy laikysena.

A.V.

— Jūratės Jakštytės rūpesčiu Antro Kaimo aktorai Putnamo seselių rėmėjų rengiamoje madų parodoje atliks komiškas vinjetas. Madų paroda vyks spalio 21 Chicagos Jaunimo Centre.

— Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisija Washingtone savo biuleteny "CSCE Digest" rugpjūčio 14 rodo gilų susidomėjimą kalinamo Viktoro Petkaus likimu. Skelbiama, kad tarptautinis Raudonasis Kryžius prašytas praveisti pasiteiravimą apie Petkaus padėtį. Sen. C. Percy specialiai kreipėsi į tarptautinį Raudonąjį Kryžį, kad padėtų kalinamam V. Petkui.

— Literatūros vakaras Chicagos Jaunimo Centre įvyks spalio 28. Rengia Lietuvių Rašytojų Draugija.

— "The National Catholic Register", plačiai Amerikoje skaitomas katalikų savaitraštis, rugsėjo 23 laidoje įsidėjo informacinį straipsnį apie lietuvių minėjimą savo globoje šv. Kazimiero New Yorke, Šv. Patriko katedroje. Straipsnyje duodama ir trumpa šv. Kazimiero biografija.

KVIETIMAS Į RĖMĖJŲ SĄSKRYDĮ

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Vienuolijos rėmėjų ir bendradarbių sąskrydis įvyks š.m. spalio 28 dieną, Putnam, CT.

DIENOS PROGRAMA:

- 11:00 — Šv. Mišios — koncelebruotos
Pamokslą sako kun. dr. V. Cukuras
- 12:00 — Pietūs
- 1:00 — Akademija:
Žodis apie kun. Stasį Ylą — inž. A. Kuolas iš Peekskill, NY. Ištraukos iš kun. Stasio Ylos raštų — Iz. Zmuidzinienė, Rochester, NY
- 2:30 — Kapinių lankymas ir kun. Stasio Ylos paminklo šventinimas
- 3:00 — Mišparai už mirusius
- 4:00 — Užkandis, kava

Maloniai kviečiame visus rėmėjus, bendradarbius dalyvauti šiame sąskrydyje. Apie dalyvavimą malonėkite pranešti iki spalio 20 dienos.

NEK. PR. MARIJOS SESERYS IR RĖMĖJŲ CENTRO V-BA

WORCESTER, MASS.

Vykome į iškilmes

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos šaulių grupė pasisamdė limuziną ir rugsėjo 14 rytą išvyko į vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekracijos iškilmes Portlande, Maine. Rytas buvo apsiniaukęs, o priartėjus prie New Hampshire valstijos lįjo labai stipriai. Artėjant prie Kennebunkport, padangė pradėjo šviesti, o pačiame Portlande švietė labai maloni saulutė. Tad gaušiai susirinkę lietuviai labai džiugiai galėjo dalyvauti lietuvių vyskupo šventėje.

Portlando katedroje garbingųjų svečių tarpe matėsi ir Worcesterio atstovai: P. Molis, R. Jakubauskas, I. ir E. Markevičius, Atlanto rajono vadeiva ir vadeivė A. ir G. Treiniai, E. ir T. Meilai.

Kennebunkporte pastatytoji didžioji palapinė vyko vaišės ir programa. Iš Worcesterio sveikino skautų vadovai R. Jakubauskas, Atlanto rajono skautų vadeivė G. Treinienė, Worcesterio LB apylinkės sveikiniamą įteikė vicepirm. P. Babickas.

Gaila, kad iš Worcesterio tiek nedaug lietuvių tedalyvavo. Atrodo, kad autobusus buvo gana pasyviai organizuojamas. O dalyvauti tikrai buvo verta ir džiugu.

"Aušros" dešimtmetis

Lietuvių kultūrinė radijo programa "Aušra" švenčia 10 metų veiklos sukaktį, kuri bus paminėta spalio 20, šeštadienį, 7 val. vak. Maironio Parko didžiojoje salėje: banketas, programa, šo-

kiai. Programą atliks vyrų oktetas iš Montrelio. Vadovauja muzikas Jonas Stankevičius.

Rengėjai kviečia kuo gausiau atsilankyti ir paremti šį gražų kultūrinį darbą, kurį su dideliu pasišventimu atlieka radijo "Aušra" programos vedėjas inž. E. Meilus, Jr. Jam sumaniai talkina žmona Teresė.

Oro bangomis jie informuoja visuomenę ne tik apie lietuvišką veiklą mūsų kolonijoje, bet supažindina klausytojus su pasaulinio masto įvykiais, o svarbiausia apie dabartinę padėtį pavergtoje Lietuvoje.

Radijo programą globoja Worcesterio lietuvių organizacijų taryba. Radijo stotis nėra komercinė, todėl jokie apmokami skelbimai nepriimami. Pajamos sudaromos iš lietuvių organizacijų ir atskirų asmenų aukų. Remkime ir toliau radijo programą, kad lietuviškas žodis niekada oro bangomis nenustotų skambėjęs mūsų kolonijoje.

Dalyvaukime sukakties minėjime, ir tai jau bus mūsų įnašas prie tolimesnės radijo programos egzistencijos, prie to pridėkime finansinę aukelę pagal išgales.

Seselių diena

Nekalto Prasidėjimo Marijos seselių Putname rėmėjai kartu su seselėmis kviečia ne tik Worcesterio, bet ir aplinkinių kolonijų lietuvių atvykti lapkričio 4, sekmadienį, 1 val. p.p. į Maironio Parką. Didžiojoje salėje įvyks koncertas. Programą atliks mūsų iškilioji solistė Gina Čapkauskienė iš Montrelio mergai-

čių choras "Pavasaris", kuriam solistė vadovauja.

Būsime pavaišinti rėmėjų pagamintais skaniais pietumis, o dar skanesne lietuviška seselių kepta juoda duona, kurios galėsite ir į namus parsinešti ar parsivežti.

Bus galima įsigyti solistės Ginos Čapkauskienės dainų plokštelę, o taip pat lietuviškų knygų. Jūsų patogumui ir rengėjų darbo palengvinimui stalus po 10 asmenų užsisakykite iš anksto pas J. Miliauskienę. Jos telefonas 755-1894.

Šį renginį praturtins dail. Adomo Galdiko meno kūrinių paroda, kuri bus atidara nuo 11 val. ryto žemutinėje salėje. Visi atsilankiusieji ne tik pamatysite, bet galėsite įsigyti mūsų didžiojo dailininko meno kūrinių. Juos atveš seselės, kuriom paliktas tuos kūrinius globoti. Dailininkas A. Galdikas jau amžinybėje, bet jo meno kūrinių gyvi ir šiandien. Papuoškime jais mūsų namų kambarių sienas.

Mergaičių choras pagiedos keletą giesmių to sekmadienio rytą Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje per 10 val. mišias.

Rezervuokime minėtą sekmadienį praleisti su seselėmis. Dalyvaukime patys, pakvieskime ir draugus, kad salė būtų pilna. Taip pat jauskime pareigą bent kokia auka paremti tuos gražiuosius seselių darbus, nes kitataučiai jų nerems. Seselės dėkingos visiems geradariams, maloniai priima visada, kada nuvykstame į jų sodybą ir maldomis kasdien lydi mūsų gyvenimo dienas.

J.M.

— PLB, JAV LB, Kanados LB, PLJS ir JAV LJS vadovybių konferencija rugsėjo 22-23 Dainavoje praėjo sėkmingai. Apie 50 susirinkusių šių organizacijų veikėjų svarstė artimesnės ateities veiklą tiek iš idėjinės, tiek iš organizacinės — praktinės pusės. Suvažiavimo metu tarp kitko parodyta daug pagarbaus ir nuolankaus nusiteikimo Vilko ir jo vedamo darbo atžvilgiu, tuo pačiu neat-sisakant teisės ir patiems tą darbą ne tik paremti, bet ir broliškos kooperacijos dvasioje papildyti bei naujomis iniciatyvomis praplėsti.

— Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos tarybos suvažiavimas šaukiamas Padėkos dienos savaitgaly, lapkričio 22 - 25.

— "Ateities" akademinis savaitgalis bus spalio 26 - 28 Chicagoje. Savaitgalio tema — "Tradicijos lietuvių išeivio siekiuose — stabdis ar ramstis?"

— Lietuvių rašytojų draugijos suvažiavimas įvyks spalio 27 - 28 Chicagoje. Ta proga bus įteikta 1983 m. LRD premija poetui Leonui Lėtui už eilėraščių rinkinį "Trakas". Bus pagerbtas rašytojas ir vertėjas Povilas Gaučys už jo neseniai išleistą brazilų naujosios poezijos antologiją "Lianų liepsna".

— Vytas Beliajus, Denver, Colo., leidžia "Vilties" žurnalą, dedikuotą tautinių šokių menui. Šio žurnalo 40 metų sukaktis bus paminėta spalio 20 Cherry Creek aukštesniosios mokyklos salė.

— Foto paroda Chicagos Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje veiks spalio 26 — lapkričio 4. Tai bus tryliktoji metinė lietuvių fotografų išeivijoje paroda.

— Lietuvių akademinio sambūrio Montrealyje valdyba praneša apie Vinco Krėvės literatūrinės premijos vertinimo komisijos pakeitimą. XV-osios V. Krėvės literatūrinės premijos vertinimo komisiją sudaro: inž. Justas Kibirkštis (L. A. Sambūrio Montrealyje valdybos pirm.), dr. Ilona Maziliauskienė ir Jonas Adomaitis (sambūrio atstovai), Arūnas Staškevičius (LB Montrelio apylinkės valdybos pirm.), dr. Henrikas Nagys (Lietuvių Rašytojų dr-jos atstovas). Buvo atsiųsta 11 knygų. Premijos įteikimas įvyks šį rudenį Montrealyje.

— Juozas B. Laučka, Alto pirmosios valdybos vienintelis tebegyvenantis narys, Amerikos lietuvių kongrese Chicagoje spalio 27 pasakys kalbą: Alto kilmė, prasmė ir ateitis.

— Vliko seimas įvyks lapkričio 30-gruodžio 2 Chicagos Jaunimo Centre.

— "Chicago Sun-Times", plačiai skaitomas dienraštis, šią vasarą išspausdino eilę kun. J. Prunskio laiškų, ginančių Lietuvos reikalus ir iškeliančių okupanto priespaudą pavergtoje Lietuvoje.

— Pavergtų tautų savaitė Sydnejuje pravesta su dideliu pasisekimu. Dalyvavo arti šimto automobilių bei dekoruoti sunkvežimiai su prieškomunistiniais šukiais bei plakatais. Motorkada vyko pagrindinėms Tordėjaus gatvėmis ir baigėsi prie Sovietų konsulato Wolaroje, kur vyko pagrindinė demonstracijų dalis. Aktyviausi buvo latviai.

NAUJĄJĮ LIETUVIŲ VYSKUPĄ PAULIŲ A. BALTAKĮ, OFM, DAUGELIS SVEIKINO RAŠTU

(atkelta iš 6 psl.)

Virgil C. Dechant, Amerikos Knights of Columbus vyriausias vadovas.

E. William Sockley, III, Ex. Director Catholics United for the Faith.

Marija Rudienė, Balso centro valdybos pirmininkė, Chicago, Ill.

Tėv. Vytautas Bagdanavičius, MIC, Lietuviškos knygos klubas, Chicago, Ill.

Steponas Zabulis, Atlanto rajono skautų stovyklos "Geležinis Vilkas" viršininkas.

Kun. Peter M.J. Stravinskas, Catholic League for Religious and Civil Rights, East Coast director.

Silvano M. Tomasi, C.S., National Conference of Catholic Bishops, Director of Emigration.

Wasył Lew, Catholic Communication Network of America Director.

Msgr. Daniel F. Hoyer, General Secretary of National Conference of Catholic Bishops.

Tėv. J. Liauba, OFM, ir Hamiltono parapičiai.

Apreiškimo parapijos kunigai ir parapičiai, Brooklyn, N.Y.

Kun. Jonas Urbonas ir Šv. Kazimiero parapija, Gary, Ind.

Kun. J. Bertašius ir Šv. Kazimiero parapija Winnipege, Manitoba, Kanada.

Prel. P. Jatulis, Šv. Kazimiero kolegijos vicerektorius, Roma.

Prel. F. Bulovas ir Viešpaties Atsimainymo parapija, Maspeth, N.Y.

Kun. J. Adomaitis, Ossineke, MI.

Kun. J. Vaišnora, MIC, lietuvių marijonų Romoje vardu.

Kun. T. Palis, Pittsburg, Calif.

Tėv. Andrew Fox, OFM, St. Anthony Messenger, Cincinnati, Ohio.

Katalikų Federacijos New Yorko skyrius.

Manuel Royes i Vila, Egaros miesto burmistras, Ispanija.

Kun. A. Liubickas, MIC, Avelaneda, Argentina.

Kun. A. Sabaliauskas, SDB, Boston, Mass.

Tėv. Tomas Žiūraitis, OP, Washington, D.C.

Kun. Jonas Vyšniauskas, Defensor Vinculi, Chicagos diecezija.

Kun. Vincentas Pupinis, SJ, Roma.

Kun. S. Gaidelis, Australija.

Kun. Kęstutis Trimakas, Forest Park, Ill.

Kun. Antanas Trimakas, Mexico.

Kun. Jonas Gasiūnas, St. Petersburg, Fla.

Kun. Aleksandras Goldikovskis, Cleveland, Ohio.

Vila Maria Rest Home, Thompson, Conn.

Antanas ir Marija Rudžiai, Blue Island, Ill.

Union Pier, Mich., lietuviai.

Kun. I. Gedvila ir Šv. Kazimiero parapija, Providence, R.I.

Atlanto Rajono skautai, Rimas Jakubauskas.

Worcesterio ASS ir Atlanto rajono ASS skyriai.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth, N.Y.

Šv. Kazimiero seserys, Holland, Pa.

Marytė Šalinskienė, Woodhaven, N.Y.

S. Eiva, Brocktono Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

Alice Gregeckas, Lietuvių Moterų Šv. Kazimiero Pagelbinė Draugija, Pogmonack, Conn.

J. Janiūnas, Bridgeporto Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

N.Y. žuvautojų ir medžiotojų klubas Aras.

Maironio lituanistinės mokyklos New Yorko mokytojai ir mokiniai.

Prel. J. Schamus ir Newarko parapičiai.

New Yorko vyrų choras Perkūnas.

Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros draugija New Yorke.

Kun. Stasys Žilys, Šv. Kazimiero kolegija Romoje.

Kun. S. Saulėnas ir Cambridge lietuvių parapija.

Tėv. A. Micūnas, MIC, ir Šv. Kazimiero parapija, Worcester, Mass.

Kun. J. Matutis, Šv. Trejybės parapija Hartforde, Conn., Lietuvių Bendruomenės valdyba ir Vyrų klubas.

Kun. P. Shakalys, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras ir parapičiai.

Prel. A. Norkūnas ir Šv. Trejybės parapija, Wilkes-Barre, Pa.

Prel. F. Yashkas ir Šv. Onos parapija, Luzerne, Pa.

Kęstutis Miklas, Simo Kudirkos šaulių kuopos pirmininkas New Yorke.

Kun. J. Steponaitis ir Šv. Pranciškaus parapija, Athol, Mass.

Aleksandras Vakselis, New Yorko Lietuvių Kultūros Židinio Tarybos pirmininkas.

Kun. A. Kontaustas ir Šv. Petro parapija, So. Boston, Mass.

Tėvai marijonai, Thompson, Conn.

Šv. Rožančiaus seselės, Bridgeport, Conn.

Lietuvos vyčių 30 kuopa, Westfield, Mass.

Lietuvos vyčių 17 kuopa, Saugus, Mass.

Kun. J. Grabys ir Šv. Brigitos parapija, Watervliet, N.Y.

Kun. M. Čyvas, Albany, N.Y.

Ona Pocius, Lietuvių Katalikų Moterų New Jersey apylinkės pirmininkė, Watchung, N.J.

Lietuvos vyčių kuopa, Bridgeport, Conn.

Prof. J. Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo programos direktorius.

Romas Kezys, Laisvės Žiburio radijo programos direktorius.

Ona Ivaškievė ir Bostono tautinių šokių ansamblis.

Tėv. V.T. O'Keefe, SJ, Fordhamo universiteto rektorius, New York City.

J. Matulaitienė ir New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis.

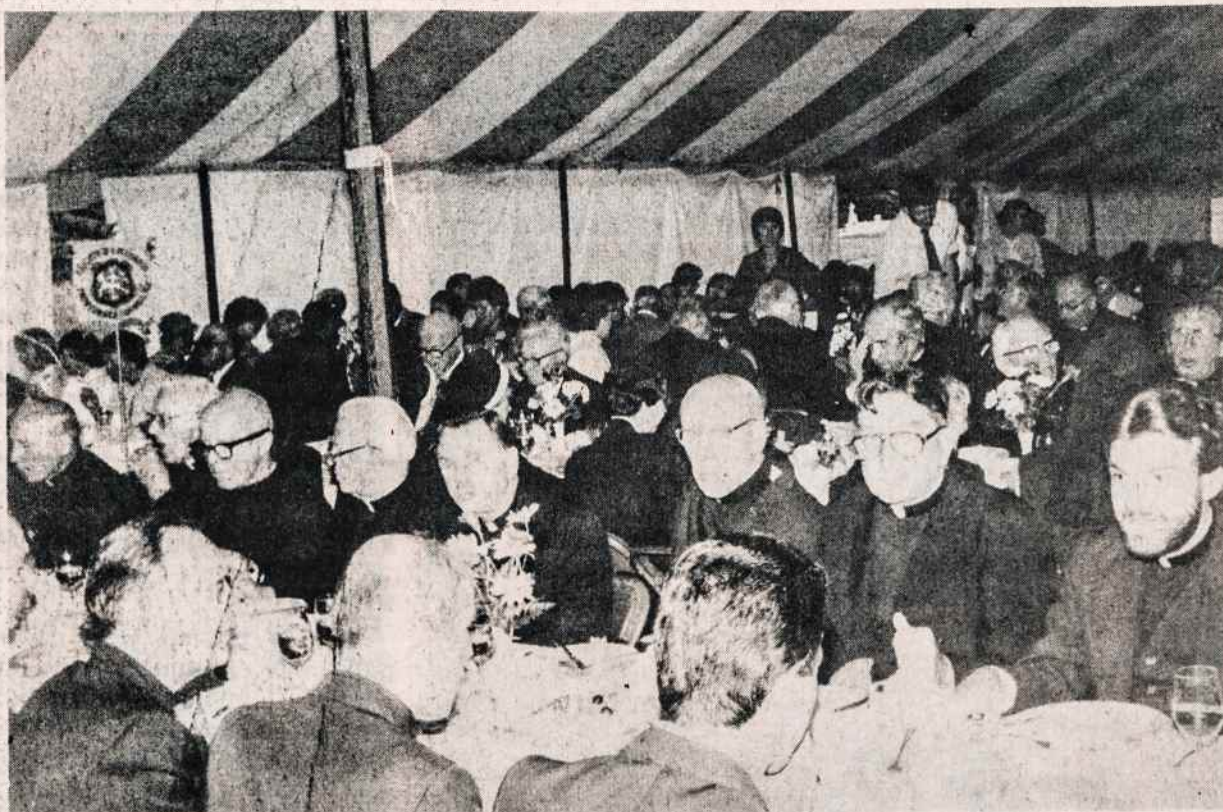
Lietuvos vyčių kuopa, Athol, Mass.

Bridgeporto, Conn., Lietuvių Bendruomenė.

Lietuvos vyčių 12 kuopa, Aušros Vartų parapija New Yorke.

Kun. V. Palubinskas ir Aušros Vartų parapija New Yorke.

Kun. G. Gobitas ir Apreiškimo parapija, Frackville, Pa.

Kunigų stalai vaišių metu Kennebunkporto vienuolyne po naujojo vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, konsekracijos. Nuotr. Jono Urbono

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvių Žinių" 100-ojo numerio sukaktis paminėta rugsėjo 23 lietuvių klube pietų metu. Pirm. A. Gudonis perskaitė pavardes visų tų, kurie dižo biuletenio redakciniuose kolektyvuose. Susikaupimo minute pagerbtį mirę redaktoriai Felicijus Prekeris ir Bronius Kliorė. Toliau programai vadovavo A. Karnius. Mintis leisti klubo biuletenį kilo pirmininkaujant A. Karniui. Biuletenio iniciatorium buvo K. Grigaitis. Pirmąjį redakcinį kolektyvą sudarė K. Grigaitis, A. Karnienė, K. Kleiva ir dr. H. Lukaševičius. Pirmas "Lietuvių Žinių" numeris pasirodė 1976 gegužės 23. Iki šiol veikė 7 redakciniai kolektyvai. Pirmosios grupės atstovė A. Karnienė įdomiai papasakojo savo prisiminimus. Antrojo red. kolektyvo vardu kalbėjo K. Urbšaitis, trečiojo — J. Adienė, ketvirtą — St. Vaškys, padėkdamas Pr. Naujokaičio eilėraščių "Tai tokia mano Lietuva", penktojo — K. Gimžauskas tarė trumpą žodį ir padėkdamas A. Miškiniui eilėraščių "Žodis", šeštojo — P. Stanelis papasakojo savo prisiminimus. Septintojo kolektyvo visi nariai paskaitė St. Vaškio parašytus kupletus, liečiančius redakcijos darbą. Kolektyvo narė K. Gaizauskienė paskaitė savo pačios parašytas aktualijas "Iš redakcijos krepšio".

Lietuvių klubo sezono atidarymas įvyks spalio 20, šeštadienį, 6 val. vak. Bus duodama karšta vakarienė. Meninę programą atliks aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko.

Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas kviečiamas lapkričio 17, šeštadienį, 2 val. popiet klubo salėje. Bus renkama klubo valdyba, direktoriai ir revizijos komisija.

Tautos šventės minėjimą rugsėjo 9 surengė St. Peterburgo LB apylinkė. 1 val. Šv. Vardo bažnyčioje mišias koncelebravo kun. V. Zakaras, OFM, prel. J. Balkūnas ir kun. J. Gasiūnas.

Šventei pritaikytą pamokslą pasakė kun. V. Zakaras, OFM. Vargonais grojo A. Mateika, pagiedodamas ir solo. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Lietuvių klube pietų metu minėtos buvo tęsimas toliau. Su pagrindiniu dienos paskaitininku J. Janušaičiu iš Daytona, Fla., supažindino apylinkės pirmininkas K. Urbšaitis. Meninė dalykė deklamavo Edv. Praninskas ir K. Gimžauskas. A. Mironas ir O. Mironienė, svečiai iš Daytona, Fla., paskaitė ištrauką iš A. Mirono "Miršta tik žmonės". O. Mironienė paskaitė iš C. Gedgaudo knygos "Lietuvos vaizdo beiškant". Minėjime dalyvavo apie 250 žmonių.

Balso šalpos vėjus vyksta spalio mėnesį. Vajaus rinkliavą vykdo: St. Bakutis, D. Bobelienė, J. Gerdvilienė, O. Petrikienė, R. Plepienė, L. Žvynienė ir valdybos nariai: A. Grabauskas, V. Kleivienė, V. Kriaučiūnas, St. Lūngys ir A. Šukienė.

Balso 143 skyrius St. Peterburge ruošia Balso organiza-

cijos 40-ties metų veiklos sukakties minėjimą lapkričio 14 lietuvių klube. Šiame istoriniame minėjime pažadėjo dalyvauti ir padaryti pranešimą Balso centro pirm. Marija Rudienė.

Lietuvos Karo mokyklos XVI laidos 50 metų sukaktis paminėta rugsėjo 8 lietuvių klube. Minėjimui vadovavo ats. kapt. K. Urbšaitis. XVI laidą baigė 57 kariūnai ir eksternais išlaikė 4 aviacijos puskarininkiai. Dabar minėjime dalyvavo 8, užsieniuose yra 15, okup. Lietuvoje 3, mirė arba žuvo 22, likimas nežinomas 21. Ats. kapt. St. Proskūnas pasakė XVI laidos pėdsakus kariuomenės laimėjimuose ir nelaimėse. Vl. Žilinskas paaiškino aplinkybes, kaip Švedija po karo išdavė Rusijai pabaltiečius karius. Ltn. A. Mironas paskaitė savo kariūno atsiminimus ir kartu su žmona paskaitė vaizdelį iš M. K. Čiur-

lionių gyvenimo. Už XVI laidos mirusiuosius pamaldos atliks Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte, rugsėjo 9.

Lietuvių Fondo vėjus vystomas St. Peterburge. Vajaus užbaigimui gruodžio 7 rengiamas Lietuvių klubo salėje solistės Nerijos Linkevičiūtės-Kasparienės iš Washingtono koncertas. Vajaus proga aukas priima iš informacijos teikia J. Gerdvilienė. Jos telef. 360-1295.

LŠST Palangos j. šaulių kuopa rengia gegužinę spalio 24, trečiadienį, Veteranų parko 4-ame paviljone. Pradžią 11 val. ryto. Pietūs 12:30 val.

L ŠST Romo Kalantos kuopa spalio 11 Veteranų Parko 4-ame paviljone rengia gegužinę. Pradžią 11 val. ryto. Pietūs 12:30 val.

"Lietuvių Žinių" komplektą nuo pirmojo iki šimtojo numerio J. Taoras gražiai įrišo ir rugsėjo 23 pietų metu įteikė Lietuvių klubo pirm. A. Gudoniui. Viršelis dail. A. Aiduko.

L.Ž.K.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 Amerikos veteranų organizacijos nariai ir jų padėjėjos rugsėjo 23 dalyvavo susipažinimo su naujom valdybom vakare Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Iškilnėse dalyvavo Maryland ir Baltimorės veteranų didžiūnai.

Kalėdojimas, metinis parapičių lankymas, prasidėjo spalio 4. Iš sakyklos pranešama kokiomis dienomis kokius rajonus klebonas kun. Antanas Dranginis lankys. Šiame reikale talkina ir Lietuvių radijo valandėlės vedėjas. Klebonas palaimins namus, padalins plotkeles ir kalendorių naujiems metams.

Madų paroda spalio 2 surengė parapijos sodalietės La Fontaine Bleu salėje. Po sočios vakarienės buvo demonstruojami moteriški ir vyriški rudens ir žiemos drabužiai. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso bažnyčios remontui.

Dainos choras pradėjo repetuoti spalio 3. Repetacijos vyksta Lietuvių namuose. Visi dainos mėgėjai kviečiami prisijungti.

Rožančiaus žygis, surengtas Mėlynosios Armijos, Šv. Alfonso bažnyčioje vyko spalio 7. Įvairių tautų maldininkai susirinko 3 val. popiet. Daug lietuvių meldėsi už savo kenčiančius brolius ir seseris okupuotoj Lietuvoje. Pamaldos baigėsi pamokslu ir palaiminimu su Šv. Sakramentu. Toks rožančiaus žygis Šv. Alfonso bažnyčioje vyksta kiekvieną pavasarį ir rudenį.

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Maryland, bus spalio 28, sekmadienį. Maldininkai prie bažnyčios renkasi 9 val. ryto. Kun. A. Dranginis aukos mišias Liurdo koplyčioje. Po mišių pietaujama Kozy Inn restorane. Kelionė baigsis su palaiminimu Šv. Elzbiotos Onos Seton šventovėje. Bilietus galima gauti klebonijoje.

Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

Jonas Obelinis

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

— Algirdas Landsbergis premijuotą veiklą "Onos veidas" lapkričio 22, Padėkos dieną, Los Angeles dramos ansamblio suvaidins Chicagos Jaunimo Centro scenoje. Režisuoja Petras Maželis. Spektaklį rengia "Margo" radijas.

1484 — 1984

IS VISUR

— JAV etninių grupių konferencija rugsėjo 21 turėjo savo suvažiavimą Washingtone. Šią konferenciją sudaro 18 tautybių. Kadangi JAV-bėse yra apie 37 milijonai piliečių, laikanti save etninės kilmės, tai ši konferencija darosi žymus veiksnys. Priėmimo grupių idealas daugiau palankumo randama respublikonų platformoje. Kitas suvažiavimas numatytas 1985 Washingtone. Šios konferencijos garbės pirmininku yra dr. J. Genys.

— Amerikos Lietuvių Kongreso metu bus specialiai pagerbti buvę Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkai: a.a. Leonardas Šimutis, pirmininkavęs 25 metus, inž. Antanas Rudis, inž. Eugenijus Bartkus, dr. Kazys Bobelis, dr. Kazys Šidlauskas. Pagerbimas įvyks banketo metu spalio 27 Chicagoy. Meninę programą atliks sol. Praurimė Ragienė, fortepijonu palydint Mangirdui Motiekaičiui. Programoj dalyvauja ir akordeonistas Ažuolas Stelmokas.

— Povilas Dargis, SLA prezidentas, su kitų fraternalinių organizacijų vadovais buvo pakviestas į Baltuosius Rūmus spalio 9.

— Penki lietuviško meno mėgėjai olandai, 1982 susibūrę Amsterdamo ir išmokę tris lietuviškas dainas, dalyvavo Olandijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavime. Jie buvo entuziastiškai sutikti. Padrašinti šio pasisekimo, padidino vienetą iki aštuonių asmenų ir pasivadino "Daina". Vienetui vadovauja pianistas ir kompozitorius Paul de Boer. Jis koncertavo Amsterdamo universitete ir radijofofne, Hagoje, Rotterdame, Lieže ir Paryžiuje. Pagrindinę programą dalį sudaro lietuviškos dainos, palydimos skudučių. Spalio mėnesį "Dainos" vienetas koncertuoja Chicagoy, Detroite ir Toronte.

— Lietuvių Fondas turi narių — 5,356, pagrindinis kapitalas — 2,744,510 dol., padalinta lietuviškiem reikalams — 1,191,588 dol.

— Artūras Mičiūnas, Argentinos spaudos atstovas, liepos 23 dienraščio "La Prensa" laidoje išspausdino platų straipsnį apie Lietuvos pogrindžio veiklą ryšių su Helsinkio sutarties stebėtojų grupės sunaikinimu. Straipsnyje paminėti mirę kun. A. Garuckas, Š. Amerikoje gyvenęs Tomas Venclova, mirusi Ona Lukauskaitė-Poškienė ir kalinamas Viktoras Petkus.

— Balso Chicagos apskritis rugsėjo 23 savo sušauktame šaulių salėje veikėję pasitarime, kuriame pirmininkavo apskr. pirm. St. Vanagūnas, pradėjo savo vąjį.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Aras, St. Petersburg, Fla., V. Civinskas, Juno Beach, Fla. Užsakė kitiem: S. Wain-Great Neck, N.Y. — A. Kirkus, La Salle, Que., Canada. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

VYSK. P. BALTAKIO, OFM, VEIKLA

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, spalio 5 - 7 dalyvavo Kanados Lietuvių Dienose Hamiltone, spalio 8 — vyskupo Muldoon konsekracijoje Bostone.

Spalio 13 dalyvauja Amsterdamo Šv. Kazimiero parapijos 80 metų jubiliejuje, spalio 14 — Šv. Kazimiero jubiliejuje Bostone, spalio 21 — priėmimas Prisikėlimo parapijoje Toronte, spalio 27 vestuvės Toronte, spalio 28 sutvirtinimo sakramentas Hamiltone, Ont., lapkričio 3 - 4 JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimas Hartforde, Conn., lapkričio 11 - 18 Amerikos vyskupų konferencijos

suvažiavimas Washingtone, D.C., lapkričio 19 - 25 Katalikų Federacijos seimas Chicagoy, darbo komiteto posėdžiai, Cicero Šv. Antano bažnyčios rededikacija, Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos 7 tomo pristatymas, gruodžio 2 Patersono Šv. Kazimiero parapijos naujo klebono priėmimas, gruodžio 8 Putnamo seselių įžadai ir Cambridge, Mass., Nekalto Prasidėjimo parapijos 75 metų sukaktis.

Vyskupas taip pat praneša, kad spalio mėnesį jam skirtus laiškus siųsti į Kennebunkportą, Maine. Į Brooklyną jis atsikels tik lapkričio pradžioje.

Dainavos stovykloje rugsėjo 22-23 įvyko Lietuvos Bendruomenės vadovybių ir Jaunimo Sąjungų konferencija. Nuotraukoje iš k. JAV LB pirmininkas dr. A. Butkus, PLB vicepirmininkas dr. T. Remeikis, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, pranešimą daro PLB švietimo reikalų vicepirmininkė Birutė Jasaitienė, už jos — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Gintaras Grušas ir Kanados LB pirmininkas Algis Pacevičius. Nuotr. Jono Urbono

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina rugsėjo 1 - 2 Toronto, Kanadoje, dalyvavo Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga įvykusiame Religiname pasaulio lietuvių katalikų kongrese. Ta proga ten susitiko su Lietuvių Bendruomenės darbuotojais prel. P. Ražaiškus iš Brazilijos, kun. J. Petrošiumi iš Prancūzijos, kun. J. Giedriu iš Urugvajaus ir dr. V. Dambrava iš Venecuelos. Kongrese taip pat dalyvavo ir PLB vicepirmininkė Milda Lenkauskienė su vyru dr. Edmundu Lenkausku. Kartu su Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininku Algiu Pacevičiumi ir vicepirmininku Vytautu Bireta PLB pirmininkas Vytautas Kamantas turėjo bendrą pokalbį su VLIKO pirmininku dr. Kaziu Bobeliu apie PLB ir VLIKO atstovų vykstančius pasitarimus. Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso rengimo komitetui vadovavo buvęs PLB pirmininkas dr. Juozas Sungaila.

Inž. Vytautas Izbičkas buvo susirgęs ir dabar po operacijos sveiksta savo namuose prie Bostono. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo narį ir buvusį JAV LB Tarybos pirmininką Izbičką aplankė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas ir abu pasitarė apie lėšų telkimą Lituanistikos katedrai Illinois universitete Chicagoje. Vytautas Izbičkas yra daug pasidarbavęs per eilę metų šią katedrą organizuojant ir jai lėšas telkiant.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba naujai paskirtam pasaulio lietuvių reikalams vyškupui Pauliui Antanui Baltakiui, OFM, jo konsekracijos proga rugsėjo 14 dieną Portland, Maine, katedroje padovanojo laisvojo pasaulio lietuvių vardu simbolinę dovaną. Tai iš Lietuvos atvežta pakelės koplytėlė-rūpintojėlis su gintaro gabalu, simboliškai vaizduojanti dabartinę lietuvių tautos padėtį ir primenantį, kad laisvojo pasaulio lietuviai turi rūpintis padėti lietuvių tautai atgauti jos religines, tautines ir valstybines teises bei laisves. Ši dovaną buvo nunešta katedroje mišių metu per aukojimą. PLB pirmininkas Vytautas Kamantas dalyvavo vysk. P. Baltakio konsekracijos iškilmėse katedroje ir po to lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkporte įvykusių vaišių metu tarė sveikinimo žodį. Šios šventės proga PLB pirmininkas Vytautas Kamantas susitiko ir turėjo pokalbį lietuviams rūpimais klausimais su ten apsilankiusiais Lietuvos Diplomatos šefu ir Lietuvos atstovu Washingtono dr. Stasiu Bačkiumi, Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke Anicetu Simučiu, VLIKO pirmininku dr. Kaziu Bobeliu, JAV LB pirmininku dr. Antanu Butkumi

ir vicepirmininkais Jonu Urbonu, Ingrida Bublione bei Vytautu Staškumi, Kanados LB vicepirmininku Vytautu Bireta, ALTos sekretoriumi Grožvydu Lazausku ir kitais lietuvių visuomenės veikėjais.

PLB valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kamantas jau treči metai dirba vienoje didelėje ligoninėje Grand Rapids mieste vakarinėje Michigano valstijos dalyje. Jo namų adresas yra: 1851 Skyview Drive, Sparta, MI 49345. Telefonas 616 887-1436. Bendruomenės, Lituanistikos katedros, Lietuvių Fondo ir

tarnybos reikalais dažnai lankosi Chicagoje, kur yra PLB raštinė ir gyvena pusė PLB valdybos narių.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės raštinė jau šešerius metus veikia Chicagos Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636 USA. Telefonas 312 778-2200. Raštinėje dirba PLB valdybos reikalų vedėja Danutė Korzonienė ir Lituanistikos katedros reikalų vedėja Nijolė Balzarienė. Jos tvarko PLB ir Lituanistikos katedros reikalų korespondenciją, pakvitoja gautus pinigus, ir atlieka daugelį kitų reikalų. PLB

ATLANTO RAJONO "GELEŽINIO VILKO" STOVYKLA RUGPJŪČIO 18 - 26

Atlanto rajono skautiškas jaunimas minėjo 30 metų nuo pirmos rajono stovyklos, kuri įvyko 1954 metų rudenį. Ji buvo pavadinta Romuva I.

Iš Bostono, Hartfordo, Worcesterio, Philadelphia, New Yorko, Washingtono, Baltimorės skautai ir skautės suvažiavo į Resolute pušyną prie Bolton, Mass. Stovykloje dalyvavo ir svečiai iš Detroito, Chicagos, Toronto, Anglijos ir Arizonos. Stovyklautojus aplankė iš Chicagos LSS Tarybos pirmininkas v.s. fil. S. Miknaitis ir sesių vyriausią skautininkę v.s. fil. D. Eidukienę ir daug kitų svečių.

Stovyklai vadovavo s. Stepas Zabulis iš Hartfordo, sesių viršininkė buvo ps. Birutė Banaitienė iš Bostono, brolių viršininkas — ps. fil. Algis Garsys iš Virginijos ir akademikų viršininkė ps. fil. Lyvia Garsienė.

Stovykla leido savo laikraštėlį "Stovyklos garsas". Išėjo 3 numeriai. Per visą savaitę stovyklavo apie 180 sesių ir brolių.

Užsiėmimų temos buvo skautiškos, praktiškos ir visa istorija susijusi su "Geležinio vilku", Vilniumi ir t.t. Vyresnio amžiaus (per 14 metų) patys virė sau valgyti, mokėsi juostų audimo ir arčiau susipažino su gamta. Vyr. skautės paruošė ir pravedė iškylą jaunosiom skautėms. Jaunosios skautės dalyvavo sporto olimpiadoje, kur laimėtojom buvo duodami medaliai. Labai juokingi, gražūs ir nuotajingi buvo laužai, šokiai ir vakaronės.

Ši stovykla buvo dar ypatinga ir tuo, kad vyskupas Paulius Baltakis, OFM, stovyklavo su mumis visą savaitę. Rytais 7:30 jis aukodavo mišias. Kartą mišiose dalyvavo geltonslipsės. Ateidamos jos atnešė lietuvišką rankšluostį uždengti altoriui ir dvi puokštes paparčių lapų. Čia pat ežeras. Jo vanduo žvilga rytmečio saulėje, tartum jis būtų sidabrinis. Ošia pušys. Specialiai šiom sesėm paruoštas pamokslas. Tėv. Paulius kalba

"kaip gyvenime svarbu turėti tikslą, kad be tikslo jaunam žmogui yra lengva nukrypti nuo gero kelio".

Tėv. Paulius kas dieną mišių metu ar vakaronėse su jaunimu diskutavo įvairias jaunimui rūpimas temas. Išvykstant Tėvui Pauliui iš stovyklos, visi dėkojo ir jam įteikė iš šiaudinukų padarytą adresą. Visi jam linkėjo sėkmės ir ištvermės taip atsakingame vyskupo darbe.

-o-

Per 30 metų stovykloje vis keitėsi skaučių ir skautų eilės. Kai kurie užaugo, patys tapo vadovais. Per visus šiuos metus Atlanto rajono vadovės ir vadovai pasižymi pasišventimu jaunimui, nors darbas kartais ir nebūna lengvas. Jie aukoja savo atostogų ir laisvą laiką, kad su-

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųsiti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

VIENGUNGIO PALIKIMAS

KLAUSIMAS

Tamsta dažnai rašai apie palikimus okupuotoj Lietuvoj gyvenantiems. Tamstos atsakymai šiuo reikalu gana optimistiški. Pasakyk Tamsta man kas dabar daryt, kai siuntinių nebeleidžia iš čia siųsti, apmokant vietoj muitus. O kas, jei ateity nebeleis ten pirkti automobilių ir kit.

Esu viengungis. Amerikoje absoliučiai nieko neturiu: nei giminių, nei artimų draugų, o mano palikimo bus mažiausias — 300,000 dol. Turiu sudaręs testamentą, paskyręs vietinį banką savo Executor'ium. Ką gi bankas darys su mano pinigais, jei nebegalima bus siųsti nei siuntinių, nei pirkti automobilių, nei kitko? Jei ruskiai privės siųsti dolerius į Lietuvą, ar mano giminės turės iš to naudos?

ATSAKYMAS

Dažnai sakau ir rašau, kad reikia duoti testamentą vykdytojui "elastiškumo", "laisvas rankas", vykdančiam testamentą, tokiu atveju kaip Tamstos. Tai yra todėl, kad niekuomet nėra žinia, kokius "parėdymus" ir kokią tvarką išgaus okupantai, kai testamentas bus vykdomas. O tas gali būti rytoj arba po 10 arba 20 metų.

Kai testamentą vykdytoju yra paskiriamas vietinis bankas, reikia testamente nurodyti, kad bankas po Tamstos mirties, turėtų tartis visais reikalais, liečiančiais okupuotoj Lietuvoj gyvenančius paveldėtojus, su Fondais arba konsulatais. Kaip kitaip galės Amerikos bankas nartarti kas yra naudingiausia palikuonims tuo metu, kai bus vykdomas Tamstos testamentas?

Sovietija nėra toks kraštas, kuris yra "ribojamas" įstatymų, ir konstitucijos kaip kad yra pas mus. Jie keičia ir įstatymus ir "tvarką", kada tik jiems tai yra naudinga. Niekas negali sėkmingai jų valdžios nutarimus užprotestuoti.

Tad vienintelė išeitis yra palikti nutarimą kas bus naudingiausia palikuonim po Tamstos mirties, organizacijom, kurios visą laiką seka sąlygas okupuotoj Lietuvoj.

Jei vykdytojas, Tamstos atveju bankas, susisieks su tomis organizacijomis, jis bus tinkamai painformuotas apie būdą, metoda, kuriuo yra naudingiausia siųsti palikimą Lietuvoj gyvenantiems. Iš anksto to nenumatysi.

Dar viena, mano nuomone, svarbi pastaba. Nežinau kiek Tamsta turi palikuoninių okupuotoj Lietuvoj. Nesakau, kad Tamsta neaprupintum savo artimųjų. Tačiau sakau, kad didelių sumų jiems palikti neapsimoka. Iš to nebus naudos nei jiems, nei Tamstai. Dabartiniu metu būtų naudingiausia jiems nupirkti po automobilių, po koperatyvinį butą, reikalingų drabužių ir pan. Toks aprūpinimas palengvintų jų gyvenimą. Tačiau palikti stambias sumas, kurių jie neturi teisės išleisti savo nuožūra ir turint galvoje, kad jie negali keliauti kur nori ir išleisti pinigų kelionėm, kaip kad daro pasiturintieji žmonės čia, — nėra jokios prasmės. Kaip rašiau anksčiau, kiekvienam iš mūsų, kurie turime artimų gimininių okupuotoj Lietuvoj, nepatartina palikti jiems didelių sumų pinigų: ne tik jie iš to turės mažai naudos, bet tai gali jiems ir pakenkti ("buržuizškas" stovis). Bus daug daugiau naudos iš Tamstos turimo turto, jei Tamsta paskirsi testamente iš jo ir dovaną Fondams, lietuviškiem kultūriniam reikalui, bažnyčiai arba kitoms savo organizacijom, kurios yra Tamstai labiau prie širdies.

Skaitytojui B.L.

Jei Tamsta nemokėsi nekiltinamo turto (real estate) mokesčių, miestas jį blogiausiai atveju parduos iš varžytinių. Kitų sankcijų Tamstai negresia.

PINIGAI BENDROJ SĄSKAITOJ

KLAUSIMAS

Iš Tamstos vieno atsakymo laikraštyje supratau, kad, jei du žmonės, prileiskime, vyras ir žmona, turi bendrą taupomąją sąskaitą banke (joint account) ir vienas iš jų numiršta, — kitas galėtų turėti keblumą dėl pinigų išsiėmimo iš banko.

Kiek žinau, visi mano pažįstami, vienam mirus, neturėjo jokių sunkumų gauti pinigų iš banko, jei tie pinigai buvo padėti abiejų vardu. Niekas jų neklausė, nei kieno tie pinigai buvo uždirbti, nei kieno jie buvo sutaupti. Be to, nei vienam neteko mokėsių mokėti už pinigų paveldėjimą, nes nebuvo jokio testamentato ir į teismą nereikėjo kreiptis.

Kadangi šitas klausimas yra visiems labai opus, prašyčiau daugiau paaiškinimų šiuo reikalu.

ATSAKYMAS

Jei du asmenys turi pinigų banke bendrojo sąskaitoj (joint

or survivor), vienam mirus, kitas visuomet gali nueiti į banką ir likusius pinigus išsiimti arba juos pervesti į savo vieno vardu sąskaitą. Taip padarius, bankas yra atlikęs savo pareigą. Tačiau tai toli gražu nereiškia, kad ieškinys negali būti iškeltas prieš gyvąjį "joint owner" (survivor), remiantis argumentu, kad tie pinigai, kurie liko "joint account" nepriklauso "gyvajam" joint owner, bet yra "palikimo" (estate) dalis. Šis argumentas šitaip dėstomas: sakoma, kad tas asmuo, kuris pinigus uždirbo ir juos sutalpė, dėjo santaupas bendron sąskaiton tik todėl, kad jam buvo taip patogiau: kad reikalui esant, kitas "bendrasavininkas" galėtų jo parėdymu išimti pinigų iš banko, kad jis, "tikrasis" pinigų savininkas, neketino (did not intend), kad bendron sąskaiton įdėti pinigai taptų "bendra abiejų nuosavybė".

Tokia situacija dažnai pasitaiko, kur lieka našlė arba našlys ir ankstyvesnių vedų vaikai.

Gyvasis bendrasavininkas, žinoma, pateiks savo argumentą, būtent, kad miręs bendrasavininkas dėjo pinigus į banką abiejų vardu, norėdamas (intending), kad santaupos taptų bendra nuosavybe, ir kad, jam mirus, pinigų balansas tektų gyvajam bendrasavininkui. Taigi tokiu atveju tik teismas, ištyręs visas aplinkybes, nutars kam pinigai priklausos.

Taipogi reikia neužmiršti, kad kiekvieno valstijoj įstatymai numato, kad tam tikra paliktojo turto dalis priklausos mirusiojo našlei (statutory share). Jei-gu banko bendrojo su žmona sąskaitoj paliktų pinigų balansas nėra didesnis negu įstatymų numatyta našlės dalis, — tada problemos nėra. Jei tų pinigų arba turto yra daugiau, — visai gali būti. Visa čia aprašoma bėda galėjo būti išvengiama, sudarant testamentą. Testamente galima aiškiai nurodyti, kad visi bendrojo sąskaitoj esami pinigai yra skiriami našlei arba kuriam kitam bendrasavininkui.

Kas dėl palikimo mokesčių (estate taxes), jų dydis priklauso nuo paliekamo turto dydžio. Tamsta teisingai sakai, kad yra tokių žmonių, kurie "parizikuoja", nepateikia atitinkamai įstaigai reikalingo pranešimo (return) ir tokiu būdu "išvengia" mokesčių. Tačiau manau, kad šiais kompiuterių laikais tokių drąsulių skaičius mažėja. Paveldėjimo mokesčių dydis nepriklauso nuo to, ar yra testamentas ar jo nėra.

Skaitytojui, Wilkes Barre, Pa.

Tikslesnią informaciją Tamstai rūpimu klausimu suteiks Tamstai artimiausia Social Security įstaiga.

Pasakos Fantastiška Plokštelė!

Lietuvių liaudies pasakos, paruoštos Montrealyje, vadovaujant Birutei Nagienei. Muzikinius įtarpus ir foną sukūrė muz. Aleksandras Stankevičius. Idomūs garsų efektai. Plokštelė pradžiusins visus — nuo 5-85 m. amžiaus! PASAKOS — geriausias kokybės, — puiki dovana visiems. Kaina \$10 — priedo \$2,50 — persiuntimui. Užsisakyti, pridodant atkarpą:

VILNIUS RECORDS OF CANADA

2127 RUE GUY
MONTREAL, QUEBEC
CANADA H3H 2L9

TEL (514) 849-6722

PLOKŠTELIŲ SKAIČIUS:

VARDAS ir PAVARDE:

ADRESAS:

PRIEDAS \$

PASTO KODAS

Nellie T. Bayoras ir Dorothy Banos, Lietuvos vyčių 143 kuopos narės, rengiasi Luzerne, Pa., tautodailės festivaliui.

GRANDINĖLĖ PENNSYLVANIJOS TAUTYBIŲ FESTIVALyje

Devintas metinis Luzerne County etnis festivalis vyks spalio 25 - 28 109th F.A. Armory patalpose, Kingston, Pa. Dalyvauja 26 tautinės grupės su maistu, menine programa ir rankdarbių parodomis.

Lietuviam garbingai atstovaus "Grandinėlės" tautinių šokių šokėjai iš Clevelando. Jie šoks spalio 27, šeštadienio vakarą. Lietuvių parodą rengia Lietuvos vyčių 143 kuopa iš Pittstono. Pa-

rodos pirmininkė yra Nellie T. Bayoras.

Festivalis lankomas: ketvirtadienį ir penktadienį, spalio 25 ir 26 nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak., šeštadienį, spalio 27 nuo 1 val. popiet iki 10 val. vak., sekmadienį, spalio 28 nuo 1 val. popiet iki 7 val. vak. Įėjimas — 3.50 dol. suaugusiems, 1 dol. vaikams.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą paremė:

Po 15 dol. — J. Ardy, Fairview, Pa., M. Vilks, Richmond Hill, N.Y.
Po 10 dol. — E. Ramonis, Brooklyn, N.Y., E. Kezienė, Woodhaven, N.Y., J. Holbert, San Antonio, Tex., A. Staknis, Elizabeth, N.J., H. Yantosh, Rahaway, N.J., dr. A. Goeldneris, Flushing, N.Y., dr. H. Montvila, New York, N.Y., A. Manakas, Philadelphia, Pa., W. Kamantauskas, Norwood, Mass., kun. K. Balčys, Amsterdam,

N.Y., A. Macelis, Commack, N.Y., kun. J. Bacevičius, Kintyre, N.D., S.A. Birutis, Pompano Beach, Fla., A. Zupko, Howard Beach, N.Y., L. Kurkulis, Rochester, N.Y.

8 dol. — J. Jackūnas, Paterson, N.J.
7 dol. — S. Naujokaitis, Omaha, Nebr.

Po 2 dol. — A. Mažeika, Jamaica, N.Y., J. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N.Y., J. Zeidat, Oceanside, Calif., S. Kananaavičius, Philadelphia, Pa.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Gliuda, Kovo Ketvirtoji, Romanas, 8 dol.

E. Cinzas, Šv. Petro šūnynas, Romanas, 10 dol.

A. Baranauskas, Piliakalnio šešėlis, Romanas, 8 dol.

P. Karuža, Eilėraščiai, nekrologai, atsiminimai. Įrišta, 15 dol.

veiklai. Priminta, jog LMKF metinis suvažiavimas įvyks Kultūros Židinyje, New Yorke, spalio 27. Visos narės buvo pavaišintos prie gražiai paruošto stalo.

D.B.

E. Jasiūnas, Darius - Girėnas. Iliustruotas albumas anglų ir lietuvių kalbomis, įrišta. 25 dol.

R. Viesulas, Telesforo Valiaus monografija — iliustruotas albumas, 62 dol.

A. Gailiūsis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

J. Ehret, Russian Imperialism and Messianism. 1 dol.

Algimantas Mackus, Augintinių žemė. Eilėraščių rinktinė, įrišta, iliustruota. 15 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės bei įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Petras Jurgėla yra popiežiaus pakeltas į Šv. Silvestro ordino riterius. Jam pakėlimo dokumentus įteikė rugsėjo 23 Apreiškimo parapijos bažnyčioje, kur vyskupas Paulius Baltakis, OFM, laikė pamaldas. Nuotraukoje — vyskupas, kun. Jonas Pakalniškis ir Petras Jurgėla priima dokumentus. Nuotr. L. Tamošaičio

Atviras laiškas prezidentui Reaganui, kuriame iškeliama OSI ir KGB kolaboravimas, Pabaltijo kraštų okupacijos nepripažinimo politikos pažeidimas ir kiti aktualūs politiški kritiški klausimai, buvo atspausdintas įvairiuose lietuviškuose leidiniuose. Asmenys ir organizacijos skatinami pasirašyti lapą jį pasiųsti adresu: The President, The White House, Washington, D.C. Norį įsigyti didesnius kiekius šių laiškų, kreipkitės į Americans for Due Process, P.O. Box 85, Woodhaven, N.Y. 11421. Prašoma nurodyti kiek norima kopijų ir pridėti auką už persiuntimo išlaidas. Šis lapas yra susilaikęs didelio dėmesio iš visuomenės žmonių. Todėl Americans for Due Process šiuo metu svarsto projektą tokį lapą atspausdinti "The New York Times" ir "The Washington Post" laikraščiuose. Asmenys susidomėję parama tokiam projektui, prašomi siųsti aukas ir pažadus aukščiau nurodytu adresu, pažymint, kad jie turėtų būti skirti tam projektui. Tam yra suformuotas atskiras fondas.

NAUJAS BRIDGES NUMERIS

Rugsėjo mėnesio Bridges žurnalo numeris jau išsiuntinėtas skaitytojams.

Pirmam puslapyje įdėtas poetas Czesław Miłosz ir apie jį rašoma, jo žvilgsnis į Lietuvą, rašo Albert C. Cizauskas. Toliau supažindinama su dviem lietuvišiais sportininkais, su nauju Vilniaus viešbučiu "Lietuva", rašoma apie atominį apsiginklavimą Pabaltijo valstybėse. Danutė Genaitytė rašo apie Čiurlionio kūrybą, Gintė Damušytė atsakinėja į redakcijos narės Dailios Bulvičiūtės klausimus, pasikalbėjimas liečia G. Damušytės kelionę į Sovietų Sąjungą su amerikiečių krikščionių grupe, Ben Grigonis rašo apie tautinių šokių šventę, Edmund Jasiūnas apie Darius ir Girėną, Česlovas Masaitis apie astronomiją Lietuvoje, prisimenamas miręs rašytojas Stepas Zobarskas, toliau rašoma, kaip sovietai trukdo pašta iš užsienio, kaip šiais metais trukdo švęsti šv. Kazimiero jubiliejų, Antanas Stanevičius rašo apie pasikeitimą mokslininkais profesoriais tarp Vilniaus universiteto ir Amerikos kai kurių universitetų. Spausdinami skaitytojų laiškai.

Biuletinį redaguoja Demie Jonaitis, jai talkina Dalia Bulvičiūtė ir Edmundas Vaičiulis. Leidžia JAV Liet. Bendruomenės krašto valdyba, administruoja Tėv. Petras Baniūnas, OFM, Darbininko administratorius.

Bridges vis labiau įsitvirtina žmonėse. Prenumerata nuolat auga ir auga.

Kiek knygų įsigijai praeitais metais? Viena, dvi, tris? O gal akis uždengęs praėjai pro lietuvišką knygą, kad tik nereliktų jos nusipirkti. Žinoma, toklu būdu lietuviškos knygos išsilalkymo neparemsi.

PAGERBTAS PETRAS JURGĖLA

Rugsėjo 23 Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne buvo retos iškilmės. Tą dieną lankėsi naujasis vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir koncelebravo mišias su kitais kunigais. Jis pasakė ir pamokslą. Kartu buvo paminėta ir Tautos šventė.

Mišiom pasibaigus, buvo pagerbtas Petras Jurgėla, Apreiškimo parapijos narys, gimęs Amerikoje, paskui išvykęs į Lietuvą. Ten jis plačiai veikė. Jis įkūrė lietuviškąją skautiją, buvo savanoris-kūrėjas, baigė karo mokyklą ir tarnavo kariuomenėje, buvo įvairių kariškų laikraščių, bendradarbis ir redaktorius, daug rašė ir kitoje spaudoje. Išsitarnavęs kapitono laipsnį, grįžo į Ameriką ir čia

dalyvavo įvairioje visuomeninėje veikloje.

Kun. Jonas Pakalniškis bažnyčioje paskelbė, kad Petrą Jurgėlą už nuopelnus Bažnyčiai ir visuomenei Šv. Tėvas Jonas Paulius II pakėlė į Šv. Silvestro ordino riterius.

Pakėlimo aktą ir kitus dokumentus įteikė vysk. P. Baltakis, OFM. Žmonių buvo pilna bažnyčia, ir jie smarkiai plojo. Pabaigoje sugiedotas Lietuvos Himnas.

Šis į riterius pakėlimo dokumentas pasirašytas Vatikane praėjusių metų lapkričio 10. Pasirašė kardinolas Caseroli, Vatikano valstybės sekretorius. Pakėlimo raštai turėjo būti įteikti anksčiau, bet tuo metu Petras Jurgėla buvo apsirgęs.

MOKYKLOS GEGUŽINĖ

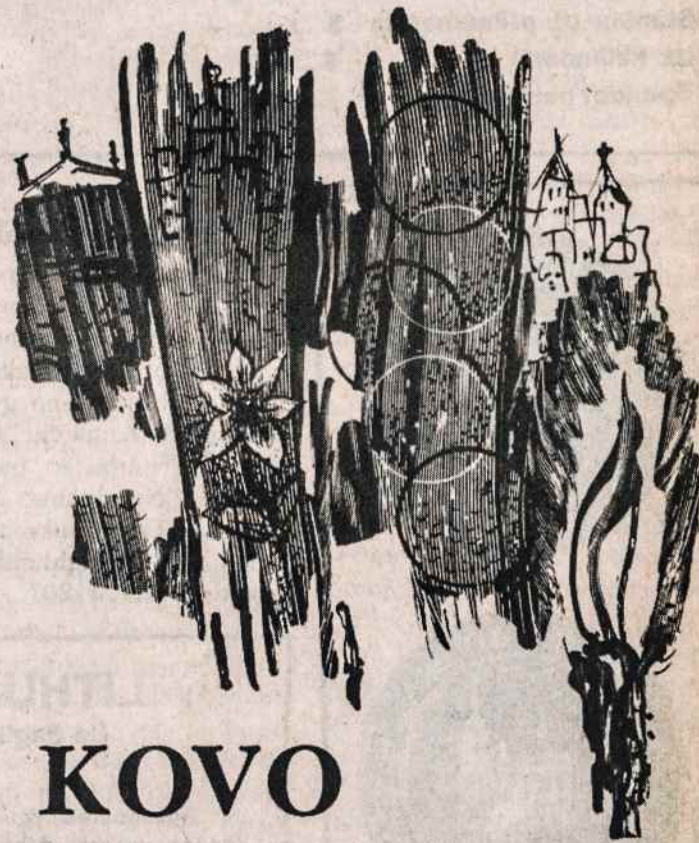
Tradicinė Maironio mokyklos gegužinė buvo rugsėjo 23 Vytauto ir Vandos Vėbeliūnų sodyboje. Vietovė labai tinkama tokiom gegužinėm, nes daug yra erdvės, yra kur pastatyti mašinas, daug vietos įvairiam žaidimam ir kitom pramogom. Sodyba yra didelė, turi net savo koplyčią ir daug kitų patalpų. Pamaldos buvo 12 val. Mišias aukojo mokyklos kapelionas Tėv. Antanas Prakapas, OFM. Paskui buvo vaisės, žaidimai. Žaidė ir jaunimas ir vyres-

nieji. Didelė atrakcija buvo 1917 metų automobilis. Juo buvo važinėjami svečiai. Mokestis — 1 dol.

Kaip rašėme praeitame Darbininko numeryje, gegužinėje Vytautas Vėbeliūnas paskelbė savo planą lituanistinei mokyklai išlaikyti. Jis tam reikalui kuria specialų fondą, kurį pavadino savo motinos Juzės vardu.

Nuotaikinga gegužinė baigėsi vakare, kai sutemos palietė ežerą.

JURGIS GLIAUDA

KOVO KETVIRTOJI

Jurgio Gliaudos naujo romano "Kovo ketvirtoji" viršelis. Piešė Paulius Jurkus. Romanas vaizduoja šv. Kazimiero paskutines dienas. Išleido Darbininkas, paremtas eilės mecenatų. Knyga gaunama Darbininko administracijoje. Kaina 8 dol.

Prie Dariaus ir Girėno paminklo rugsėjo 22 buvo paminėtas jų skridimas per Atlantą ir žuvinimas.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US\$

Pavardė, vardas

Adresas

LIETUVIŲ KATALIKŲ
SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo modernius apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties.

Norj įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

AIDAI — vienas geriausių
kultūros žurnalų išeivijoje.
Ar juos prenumeruoti?

VIENINTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE,
AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI,
TURĮ DIDELĮ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur nerasite tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

Nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
52 W. 47th St. 2nd Floor
NEW YORK, N.Y. 10036

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratešti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdėliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agromės Iz. Sinkvičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSIOS
KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.
B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeniniai klausimai. Įrišta. 18 dol.
Vyte Nemunėlis. Mažųjų dienų. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, AS savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Įrišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Įrišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Baltijos kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydušas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Įrišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomai. Įrišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo veido. Religinis straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatinano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Įrišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo keliais. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

VĖL GAUNAMOS
MELODINGOS
PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė — lietuvių kompozitorių dainos ir tarptautinių operų arijos. Plokštelė arba kasetė 10 dol.

Tarp tostų ir dainų — Rimo Kaspučio Romantika. 9 dol.

Dainos, muzika ir gėlės — lietuvių kompozitorių sukurtos dainos Prano Lemberto žodžiam. Įdainuota solistų, duetų ir choro. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GAUNAMAS PILNAS
"AUŠROS" TEKSTAS

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, įrišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Savo vaikams, kurie, baigę mokslus, išsiskelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai bus jiems geriausia dovana.

Publius Vergilius Maro, Georgikos, vertė A. Nyka-Niliūnas. Albumo formatas, įrišta. 10 dol.

A. Grauslys, Jieškau Tavo veido, 10 dol.

Erlėnas, Girių sargai, apysakos. 3 dol.

V. Nemunėlis, Mažųjų dienų. 8 dol.

P. Razminas, Kražiai. Iliustruota, įrišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pasauliukas, gausiai iliustruota. 3 dol.

A. Gustaitis, Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys. Vaikam. Iliustruota. 2 dol.

A. Gustaitis, Lietuva Europos nugalėtoja, su 80 iliustracijų krepšinio pergalė. 2.50.

Gynybių Vilniaus sienų nuėmimas, vertė M. Blynas. 3 dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietuva. Įrišta. 5 dol.

J. Budrys, Kontražvalgyba Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Įrišta. 23 dol.

Ausra — I tomas. Įrištas. 20 dol.

Ausra — II tomas. Įrištas. 20 dol.

J. Puzinas, Petras Avižonis. Įrištas. 10 dol.

J. Eretas, St. Šalkausio biografija. Įrišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testamentas. Įrištas. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebukas. Azorin. 5 dol.

K. Pažėraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21\$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties prisiminimui gaunama dail. Adomo Galdiko piešto šv. Kazimiero portreto spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Taip pat gaunama Aušros Vartų paveikslas spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Persiuntimo išlaidom pridedamas 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviui, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanių, novėnų. Tinka ir patiems pasimelsti ir kitiems padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	12.01%	11.50%
	12 mėn.	12.11%	11.60%
	24 mėn.	12.22%	11.70%
	36 mėn.	12.28%	11.75%
\$20,000 \$50,000	6 mėn.	12.28%	11.75%
	12 mėn.	12.44%	11.90%
	24 mėn.	12.50%	11.95%
	36 mėn.	12.55%	12.00%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%
------------------------------	---------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS
DABARTINIS KURSAS 9%	KASDIEN

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

Solistė Marytė Bizinkauskaitė susituokė su Michael Martin.

BROCKTON, MASS.

Ištekėjo Marytė Bizinkauskaitė

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje rugpjūčio 11, vargonų ir trumpetės garsam gaudžiant, 2 val. popiet mišių metu moterystės sakramentą priėmė Marytė Bizinkauskaitė ir Michael R. Martin.

Pabroliai atvedė į bažnyčią jaunųjų jaunavedžių artimuosius: Marytės motiną Veroniką Bizinkauskienę, dvi močiutes — Veroniką Bizinkauskienę ir Veroniką Ivanauskienę (Bizinkauskų giminėje yra septynios Veronikos), jaunojo tėvus Arthur ir

Elaine Martin ir kitus gimines bei artimuosius.

Baltu taku, lydimą tėvelio dr. Petro Bizinkausko, Marytė žengė prie altoriaus, kur buvo perleista juos pasitikusiam Michael R. Martin.

Vyriausia pamergė — Verutė Bizinkauskaitė, kitos pamergės: Vida Ivanauskaitė, Nijolė Ivanauskaitė, Regina Kalvinaitė, Zuzana Bumilaitė. Gėlių mergaitės — Audra ir Dainia Senukaitės. Vyriausias pabrėlys — Gary Mary Martin, kiti pabroliai: Glen Martin, Paulius Bizinkauskas, Andrius Bizinkaus-

BOSTONO ŽINIOS

Didinga giesmė Šv. Kazimierui

Romoje popiežiaus Jono Pauliaus II pradėtas Šv. Kazimiero minėjimas tęsiamas per visą pasaulį, kur tik yra lietuvių. Tais minėjimais mes ne tik pagerbiame Lietuvos globėją šv. Kazimierą, bet tuo pačiu atkreipiame pasaulio dėmesį į lietuvių tautą ir jos dabartines kančias. Kitataučių laikraščiai ir televizija bei radijas iš tų minėjimų perduoda žinias ir supažindina su Lietuva ir lietuviais. Tai lyg savotiška propaganda, kokios mes neturėjome per šimtmečius.

Bostone šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis labai plačiai ir iškilmingai minima. Ji prasi-dėjo literatūriniu vakaru rugsėjo 29 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salė. Vakarų programą parengė: Gita Kupčinskienė, prof. Jeronimas Kačinskis ir rašytojas Stasys Santvaras. Vakarą pradėjo inž. Bronius Kruopis. Jis perskaitė jubiliejaus rengimo komiteto pirm. inž. Vytauto Izbicko laišką, kuriuo jis sveikina susirinkusius. (Inž. V. Izbickas po sunkių operacijų sveiksta namuose). Šv. Petro parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo invokaciją. Rašytojas Stasys Santvaras padarė įvadą šiam minėjimui, tada pasikaitė jo paties parašytą psalmę šv. Kazimierui. Psalmė graikiškai psalmė — giesmės. Tai religinė poezija. Iš visų seniausių tautų hebrajai paliko turtingiausią religinę poeziją. Gal gražiausios psalmės yra Dovydo, kur gražiausiais poeziniais žodžiais garbinamas Dievas. Ši vakarą

kas ir Petras Bizinkauskas.

Sutuoktuvų apeigas atliko, mišias aukojo ir turtingą pamokslą pasakė jaunosios gimnaitis, atvykęs iš tolimos Jamikos, kur per 20 metų dirba kaip misijonierius, kun. Henrikas Jurevičius, SJ. Su juo koncertavo kun. dr. A. Jurgelaitis, OP. Mišių skaitymus atliko jaunosios teta ses. Elena Ivanauskaitė, Jėzaus Nukryžiuotojo kongregacijos seselė, šiemet atšventusi vienuolinio gyvenimo sidabrinę sukaktį.

Atvykusius į bažnyčią vargonais pasitiko Marytė Crowley, vėliau ir mišių metu grojo Brian Pierce, trumpete — Ted Haines. Solo giedojo Leilani Dalpe, Marytės konservatorijos studijų draugė.

Po mišių Marytė ant Marijos altoriaus padėjo gilių puokštę, pasimeldė ir jautriai sugiedojo "Marija, Marija" giesmę.

Vestuvinės vaišės vyko veikliu Lietuvos vyčių Pranes ir Jurgio Bumilų svetainėje "Pine Hill", Raynham, Mass. Giminių ir draugų dalyvavo per 150. Jaunieji buvo sutikti su lietuviška duona, druska ir vynu. Po kun. H. Jurevičiaus maldos, su šampano taurėmis sveikinimų ir Ilgiausių metų sugiedojimo Marytės lietuviškos mokyklos mokytoja, jaudusi į lietuvišką liaudies kūrinį-juostą geriausius jaunajai porai linkėjimus bendro gyvenimo kelyje, abu apjuosė ir žodžiu palinkėjo Marytei su lietuviška daina ir giesmės kilti į aukštumas: kad Marytės ir Michaelio šeimos klestėtų lietuviškas žodis, lietuviška daina, kad meilė niekad neužgestų.

Gausios puikiai paruoštos vaišės buvo perpinamos dainomis, šokiais, pokalbiais.

Marytė gražiai perduotu žodžiu visus supažindino su savo vyru Michaeliu, kuris brocktoniškiam retai kuriam buvo pažįstamas. Jie susipažinę prieš ketverius metus ir dabar prie altoriaus pasiryžę bendram gyvenimui.

Jaunoji pora tęs studijas ir toliau: Marytė Philadelphia konservatorijoje iš dainavimo sieks magistro laipsnio, o Michael savo specialybėje neapleidęs darbo, tobulinsis universitete.

E. Ribokienė

klausėm rašytojo Santvaro parašytos psalmės — Giesmės šv. Kazimierui.

Gita ir Aidas Kupčinskai pasikeisdami skaitė: Juozės Augustaitytės-Vaičiūnienės — Kazimiero vardas, Pauliliaus Jurkaus — Trys rankos, Jurgio Gliados — Karalaičio Kazimiero diena, Elonos Marijošūtės — Dangaus pagalba, Bernardo Brazdžionio — Sonetas, Algirdo Landsbergio — Kazimiero malda (Iš stebuklinio vaidinimo "Vėjas Gluosniuose").

Po pertraukos vyko muzikinė dalis. Solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant prof. Jeronimui Kačinskui, padainavo Ave Maria — Lucci, Voverėlė — J. Gruodžio, Generaleja — V. Klovos ir Wolframo ariją iš op. "Tannhauser" — R. Wagner. Gausiems plojimam nenutylėję, dar padainavo "Kai aš mažas buvau."

Solistė Daiva Mongirdaitė, akomponuojant dr. Sauliui Cibui, dainavo: Poetas — J. Gaidelio, Močiutės dvarely — V. Klovos, Auf Flugeln des Gesanges — F. Mendelssohn ir Deimantų ariją iš op. "Faustas" — Ch. Gounod. Taip pat ilgiem plojimam nenutylėję dar padainavo — Dainos, muzika ir gėlės.

Visi programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis. Inž. Bronius Kruopis padėjo visiems programos atlikėjams, o taip pat atsilankiusiems į šį vakarą. Tada pakvietė vaišėms, kurias paruošė Ona Merkienė su talkininkėmis. Vaišės buvo puikios.

Žodžiu, tai buvo vienas iš gražiausių vakarų Bostone, kokio labai senai neturėjome. Tik labai gaila, kad tos pačios dienos vakare skautai rengė Maironio Parke savo išvyką. Tokie sutapimai yra labai nenaudingi abiem rengėjams. Šis šv. Kazimiero vakaras buvo kas savaitę per visą pusmetį skelbiamas lietuviškuose laikraščiuose. Taiji nežinojomo negalėjo būti. Bet taip jau atsitiko.

Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas
JAV Lietuvių Bendruomenės

CAMBRIDGE, MASS.

Retas įvykis
centrinėje bibliotekoje

Cambridge centrinė biblioteka turi specialią mašiną, su kuria išvežioja knygas vyresnio amžiaus žmonėms. Mašina sugedo ir reikėjo įsigyti naują. Miesto vadovybė dėl biudžeto sunkumų atsisakė tam tikslui duoti pinigų.

Bibliotekos direktorė Margaret Lechiaro sugalvojo kreiptis į privačius asmenis, prašant aukų. Miesto pareigūnai tik šaipėsi: kas jums duos 20,000 dolerių. Tačiau įvyko priešingai — metų laikotarpį tam tikslui surinkta 21,000 dol.

Kokiu būdu aukos surinktos? Tai įvyko daugiausia dėka 98 metų amžiaus moters — G. Williard Smith. Kada bibliotekos vadovybė kreipėsi į ją prašydama, kad ji padėtų rašyti laiškus, ponja Smith apsiėmė ir išsiuntė viena pati 18,000 laišku. Jos vyras yra buvęs didelis draugimo bendrovės direktorius ir ji pažįsta daug įtakingų asmenų. Jai buvo nesunku gauti 5000 dol. iš anoniminių aukotojų, 5000 dol. iš Rowland Co., 2000 dol. iš Polaroid bendrovės ir taip toliau. Buvo daug ir mažesnių aukų bei aukelių.

Prie centrinės bibliotekos esąs parkelis buvo gražiai papuoštas. Sukviesti miesto pareigūnai ir piliečiai. Stebint gražų naują automobilį, iškilmes atidarė bibliotekos direktorė M. Lechiaro. Maldą sukalbėti pakvietė lenkų parapijos kleboną. Trumpai kalbėjo ir padėk visiems aukotojams išreiškė energingoji G. Williard Smith — mažo ūgio ir liekana moteriškė. Ji pati atsikėlė nuo kėdės ir, lazdele pasirem-dama, atėjo į sceną.

Dar kalbėjo miesto burmistro pavaduotojas, kiti pareigūnai, bibliotekos vedėja. Po lenkų parapijos klebono baigiamosios

Bostono apygardos suvažiavimas įvyks lapkričio 17 Maironio Parke, 52 Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass. Registracija 10-11 val. ryto.

"Perkūno" choras Bostone

Lietuvos kariuomenės šventės minėjime, kuris įvyks lapkričio 25 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje, dainuos "Perkūno" choras — 38 vyrai iš New Yorko. Kalbės dr. Algirdas Budreckis, o taip pat dalyvaus Gedimino Ivaškos vadovaujami tautinių šokių šokėjų programos atlikime. Pats minėjimas prasidės mišiomis 10:15 val. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Gi tolimesnis minėjimas salėje.

Keliamam po Italiją

Rugsėjo 22 Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkime kalbėjo Valerija Gimiuvienė iš kelionės po Italiją ir skaidrėmis visus vedžiojo po Italiją. Pradėjo nuo Romos šv. Petro bazilikos, o tada per kitas bazilikas ir kitas įdomesnes Romos vietas. Tada Milaną, Veneciją, Pizą.

Labai gerai paruoštos skaidrės. V. Gimiuvienė yra surinkusi tur būt iš viso pasaulio enciklopedijų žinias apie tuos garsius pastatus, dailininkus, jų darbus, apie tą puikią senovės architektūrą, freskas, visą grožį, kuris siekia net tūkstančius metų. Kurie yra buvę Italijoje ir matę kai kurias vietas sako, jog čia su apaiškinimais geriau pamatė ir geriau pažino Italiją, negu ekskursijos metu. Ir tikrai yra į ką pasižiūrėti.

Šio susirinkimo metu moterų klubas rinko valdybą naujam terminui. Sutartinai buvo perrinkta ta pati valdyba: pirm. Elena Vasyliūnienė, vicepirm. Irena Rasienė, sekr. Juzė Matjokienė, išd. Irena Ulpaite ir narė Magdalena Lendraitienė.

Po oficialios dalies, nusileidusios į klubo užkandinę, vaišinosi, pasveikino ir sugiedojo Onai Andriulionienei Ilgiausių metų jos gimtadienio progą.

maldos visi dar pasižaduoti priėmimo krikščionys.

Šia proa buvo atspausdinta ir brošiūra su aukotojų pavardėmis, padėkos mintimis. Brošiūra pavadinta "In appreciation".

Knygų išvežiojimu naudojasi daugelis Cambridge žmonių, tarp jų ir ponja Smith. Ji padėjo ne tik sau, bet ir daugeliui kitų, kurie į biblioteką patys nepajėgia nueiti.

Mirė L. Mikalauskaitė

Lilian Mikalauskaitė, čia gimusi, Nekalto Prasidėjimo parapijos krikščionys, baigusi čia papilinę mokyklą ir toje pačioje bažnyčioje priėmusi sutvirtinimo sakramentą, birželio 15 mirė savo namuose, Somerville, Mass., sulaukusi 52 metų amžiaus.

Lilian buvo baigusi Bostono kolegiją, gyveno su tėvais ir buvo Valve bendrovės viceprezidentė Waltham, Mass., kur dirbo daugelį metų.

Ji visada su šypsena ir meile sutikdavo savo kaimynus. Jos staigi mirtis (vėžys ją sunaikino per tris mėnesius) buvo staigmena jos tėveliam, draugam ir kaimynam. Palaidota iš Silva-Waitkus šermeninės. Gedulingas mišias Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje aukojo klebonas kun. Simeonas Saulėnas, koncelebravo Lawrence šv. Pranciškaus parapijos klebonas kun. A. Janiūnas ir kun. A. Baltrušėnas. Palaidota Mount Ouburn kapinėse. Nuliūdime liko sergąs tėvas, motina, brolis su šeima.

E.V.

Visada remk Vliaką, Altą, Lietuvių Bendruomenę!

Lietuviai laimėjo regatą

Rugsėjo 8 - 9 vyko didelė būrinių laivų regata, vadinama "Hurricane race", iš Hyannis į Nantucket salę, t.y. 26 mylios. Lietuvių burlaivis "Vėtra" su savo komanda: Romas Veitas, Lionginas Izbickas, Vytenis Izbickas ir Reda Veitaitė šioje regatoje gražiai pasirodė. Laimėta antra vieta tarp 53 burlaivių. Šios regatos komiteto pirmininkas, įteikdamas laimėjimo taures, pristatė visai regatai lietuvių komandą, pabrėždamas, jog tai yra lietuvių laivas su lietuvių įgula.

Mirė savanoris Antanas Bartašūnas

Carney ligoninėje Bostone po ilgos ligos rugsėjo 18 mirė Lietuvos kariuomenės savanoris Antanas Bartašūnas. Buvo gimęs 1901 birželio 6 Rusijoje. Jo tėvas dirbo prie geležinkelio. Tada rusai lietuviams Lietuvoje neduodavo valdiško darbo. Tad Bartašūnai apsigyveno Rusijoje, kur dirbo. Jaunas Antanas mokėsi vietinėje mokykloje, o vėliau Voroneže Martyno Yčo vardo lietuvių gimnazijoje.

Į Lietuvą Bartašūnai sugrįžo 1919 kovo 19. Po dešimties dienų Antanas Bartašūnas jau tarnavo savanoriu Lietuvos kariuomenėje. Lietuvai esant nepriklausomai, Antanas Bartašūnas dirbo Vidaus Reikalų Ministerijos žinyboje. Artėjant antrai sovietų okupacijai, Antanas Bartašūnas pasitraukė į vakarus, o vėliau, prasidėjus emigracijai, atvyko į Ameriką. Čia dirbo įvairius darbus iki išėjimo pensijon. Priklausė prie lietuvių karių sąjungos "Ramo-vė", So. Bostono lietuvių piliečių draugijos, rėmė Balfą ir kitus lietuviškus reikalus.

Buvo pašarvotas Joe Casper šermeninėje. Rugsėjo 19 įvyko atsisveikinimas su velioniu. Šv. Petro lietuvių parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas sukalbėjo maldas. Savanorių ir ramovėnų vardu atsisveikino savanoris rašytojas Stasys Santvaras, Balfos vardu skyr. pirm. kun. Antanas Baltrušėnas, o visuomenės vardu tarė žodį Antanas Andriulionis, kuris ir vadovavo šiam atsisveikinimui. Šermeninė buvo pilna žmonių.

Palaidotas rugsėjo 20 po mišių šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios Forest Hill kapinėse, toli nuo tėvynės, kurios ginti buvo išėjęs savanoriu.

Nuliūdime liko žmona Ona, sūnus Jonas su šeima, dukterė Irena su šeima, o taip pat daug bičiulių. Išsėkis Viešpaties ramybėje.

P. Žickus

BOSTONO RENGINIAI

Spalio 13 - 14 — Montrealio audėjų ir tautodailės grupės "Vaivorykstė" paroda, Lietuvių Piliečių d-jos II-ro aukšto salė.

Spalio 14 šv. Kryžiaus Bostono katedroje 3 val. mišios, kurias aukos arkivyskupas Bernard Law šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimui.

Spalio 21 d. 3 val. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei First & Second Church salė Bostone.

Lapkričio 3 — Balfos banketas Brocktone, Sandaros klube.

Lapkričio 11 — šv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 25 kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Karių S-gos Bostono skyrius.

Vasario 10 operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall salė. Rengia Baltų draugiją.

BOSTON MASS — WLYN 1360. AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 266-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškas knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščiūnas, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Dievui pašaukus

ANTANĄ RUGĮ,

širdgėloį likusią dukrą Mariją, sūnus Vytautą ir Algimantą su šeimomis ir visus gimines giliai užjaučiame.

K. Graudienė, Rūta, Raimundas

A.A.

ANTANUI RUGIUI

mirus, dukrai Marytei, sūnums Algimantui ir Vytautui ir visiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Biruta ir Albert Kwetz

A.A.

JURGIUI SIRUSUI

mirus, žmoną Elena, sūnus Saulių ir Vitalį, dukrą Danutę su šeimomis gilaus liūdesio prislėgtus, nuoširdžiai užjaučiame.

V. Gudienė ir dukterys

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Administr. (718) 827-1351
Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
K. Ž. salė (718) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko ir apylinkės ateitininkai sendraugiai šaukia susirinkimą spalio 21, sekmadienį, po 11 val. mišių Apreiškimo parapijos salėje. Tuoj po mišių bus kava ir užkandžiai, po to prasidės susirinkimas. Ateitininkų valdyba kviečia į 11 valandos mišias ir į susirinkimą.

Kun. Vytautas Piktura parašė pamokslų knygą "Šviesa ir gyvenimas". Knyga jau spausdinama pranciškonų spaustuvėje. Didelio formato, 176 puslapių.

Vida Penikienė Maironio lituanistinėje mokykloje eina mokyklos vedėjos pareigas. Prieš tai keletą metų vedėja buvo Aldona Marijošienė.

Balfo 100-tasis skyrius išsiuntinėjo laiškus New Yorko lietuviams ir dabar laukia aukų. Visi prašomi prisiminti Balfą ir jam dosniai paaukoti.

Lietuvių Fondo nuotaikingas rudens balius rengiamas lapkričio 10 Kultūros Židinyje. Baliaus rengimui ir Lietuvių Fondo vėjui rūpinasi Lilė Milukienė.

Rožančius Apreiškimo parapijoje bažnyčioje per spalio mėnesį kiekvieną sekmadienį kalbamas lietuviškai 15 minučių prieš sumą, angliškai — 9:15 v.r.

Brooklyno vyskupija yra paskelbusi aukų vėjų. Apreiškimo parapijai paskirta suaukoti 9600 dol. Tuo reikalu visiem parapijos nariams išsiųsti laišukai, kuriuose prašoma aukos.

Liet. Religinei Šalpai paremti Apreiškimo parapijos bažnyčioje rinkliava buvo rugsėjo 23, Tautos šventės metu. Surinkta aukų 1144 dol.

Misijų sekmadienis yra spalio 21. Apreiškimo parapijos bažnyčioje per visas mišias bus daroma rinkliava misijom paremti.

Jaunimo šokiai rengiami lapkričio 16, penktadienį, Kultūros Židinyje Brooklyne. Pradžią 9 v.v., tuoj po tautinių šokių repetición. Gros brolių Kezių orkestras, veiks užkandinė ir bufetas. Įėjimas nemokamas. Visas šios apylinkės jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Aktorius Vitalis Žukauskas buvo išvykęs į Hamiltoną, kur rugsėjo 29 atliko vienas humoristinė programą ir po to dalyvavo Gaspro Veličkos veikalo "Žydintis laukų vėjas" vaidiniame. Veikalą statė Aukuro teatras. Režisavo Elena Kudabienė. Šį savaitgalį vyksta į Baltimore, kur Lietuvių Bendruomenės apylinkės rengiamame vakare atliks humoristinę programą.

Veronika Gudienė ir dukterys, pagerbdamos a.a. Jurgio Siruso atminimą, paskyrė 30 dol. aukų Kultūros Židiniui.

Kultūros Židinio narių metinis susirinkimas bus spalio 13, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Registracija 9 val., susirinkimas prasideda 10 val. Visi nariai prašomi dalyvauti. Kas negali dalyvauti, prašomas įgaluoti kitą asmenį.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212-827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Agronomas Jurgis Sirusas, miręs spalio 2, buvo palaidotas rugsėjo 4 Flemingtone, N.J., kur jis ir gyveno. Visas religines apeigas atlikti kun. Jonas Pakalniškis.

Jolita L. Gudaitytė, Rimos ir Antano Gudaičių duktė, kuri 1982 Pace universitete New Yorko buvo priimta mokyklų ir klinikinės psichologijos doktorato programai, šių metų pavaršį įsigijo Master of Science in Education — School Psychology laipsnį. Kaip mokyklinės psichologijos internė Jolita yra dirbusi vienerius metus Huntingtono ir antrus — White Plains mokyklų rajonuose. Klinikinę programą dalį kaip internė pradėjo Westchester County Medical Center — Mental Retardation institute, o tolimesnes doktorato studijas tęsia tam pačiam New Yorko Pace universitete.

Zigmars Raulinaitis, ilgametis Kario redaktorius, traukiasi iš redagavimo darbo. Artimoje ateityje Kario redagavimą perims Balys Raugas, gyvenęs Delran, N.J.

BALFO direktorių tarybos suvažiavimas įvyks spalio 13 - 14 Hot Springs, Arkansas. Į suvažiavimą iš New Yorko vyksta Vincas Padvarietis ir Bronius Bieliukas. Balfo tarybą sudaro 32 direktoriai. Jų suvažiavimam nenaudojamos Balfo šalpai suauktos lėšos. Jos išleidžiamos tik Lietuvoje, Sibire, Lenkijoje, Vokietijoje, Pietų Amerikoje ir kituose kraštuose ir vargą patekusiem lietuviams šelpti. Spalio mėnuo yra Balfo šalpai vėjus mėnuo. New Yorko aukų rinkimui vadovauja New Yorko skyriaus išdinininkas Antanas Pumputis. Adresas: BALFas, P.O. Box 21081, Woodhaven, N.Y. 11421.

Lietuvos vyčių 12 kuopa spalio 28, sekmadienį, švenčia kuopos veiklos 70 metų sukaktį. 11 val. ryto padėkos mišios Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčioje. Po to 1 val. pietūs parapijos salėje, 570 Broome St., New York, N.Y. Gros Joe Thomas orkestras. 12.50 dol. už asmenį čekiai rašomi "Knights of Lithuania, Council 12" vardu ir siunčiami adresu: Jeanne Janonis, 2124 Ellis Ave., Bronx, N.Y. 10462. Jos telefonas 212 792-8342.

DUODA PIANO PAMOKAS Pianistas William Smiddy, apie kurio koncertus Amerikos ir Europos didmiesčiuose buvo rašyta ir lietuvių spaudoje, duoda piano pamokas tiek pradedantiems, tiek pažengusiems pianistams. Jo studija yra Richmond Hill, N.Y. — lietuvių apgyventojų apylinkėje. Norint susitarti dėl pamokų, skambinama šiuo telefonu: — 849-4416.

Raidė užmuša, dvasia gaviną — tokiu vardu iš spaudos išėjo nauja knyga. Spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyne, išleido Krikščionis gyvenime leidykla. Jos autorius — kun. prof. Antanas Rubšys. Knyga sudaryta iš dviejų ilgesnių straipsnių, anksčiau skelbtų spaudoje. Pridėta Vatikano II suvažiavimo konstitucija apie Šv. Raštą. Ši knyga — tai paskatinimas geriau pažinti Šv. Raštą ir jį dažniau skaityti. Kaina 2 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunama leidykloje, pas knygų platintojus ir Darbininko administraciją.

Jaunas lietuvis studentas atvyksta iš Chicago į New Yorką. Čia jis studijuos meną. Jis nori išnuomoti kambarį arba mažą butelį lietuviškoje šeimoje. Kreiptis į Lietuvos atsiminimų radiją — 201 753 - 5636.

Government jobs. \$16,559 - \$50,553/year. Now Hiring. Your area. Call 1 - 805 - 687 - 6000. Ext. R-4505.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

ATEIKITE Į ŽIDINIO SUSIRINKIMĄ

Jau aštuoneri metai, kai pranciškonų pastatyta New Yorko lietuvių Kultūros Židinį administruoja visuomenės rinkti atstovai — pasauliečiai. Iš pradžių jie talkino pranciškonam kaip administracijos komitetas, bet 1976 metais jau įsikūrė Lietuvių Kultūros Fondas ir pilnai perėmė Židinio valdymą. 1983 gruodžio 10 fondo vardas buvo oficialiai pakeistas į Lietuvių Kultūros Centrą, Inc. Centro vadovybę sudaro taryba, valdyba ir veiklos komitetai. Administracijos uždaviniai yra prižiūrėti Židinio tvarką ir švarą, koordinuoti patalpų naudojimą, verbuoti narius, rinkti nario mokesčius bei aukas, vesti finansinę atskaitomybę, prižiūrėti bei

KASA kviečia visus lietuvius laikyti savo pinigus savoje taupymo institucijoje, kur duodami aukštesni dividendai ir nereikia stovėti ilgose eilėse, kaip kituose bankuose. Kasa iškeičia Social Security čekius, siūlo įvairių terminų sertifikatus, IRA pensijos indėlius, pinigines perlaidas (money orders), asmenines ar nekilnojamo turto paskolas ir kitus bankinius patarnavimus. Ypač patartina Kasoje laikyti kasdienes asmeniškas, arba vaikų ir anūkių santaupas, nes už jas Kasa duoda 9% palūkanų, kurių negausite jokiam kitam banke. Visi indėliai Kasoje yra valstybinės agentūros apdrausti iki 100,000 dolerių. Kasos įstaigos adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441-6799. Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Penktadieniais ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro. Prašome žiūrėti į Kasos reklamą, arba paskambinti į Kasą dėl vėliausių taupymo procentų.

Lietuvos vyčių 41 kuopos susirinkimas vyks spalio 14, sekmadienį, po 11 val. mišių Apreiškimo parapijos salėje. Bus valdybos rinkimai.

papildyti Židinio inventorių, įvykdyti reikalingus remonto darbus ir bendrai rūpintis, kad Kultūros Židinyje būtų tvarkingai ir tinkamai naudojamas lietuvių reikalas.

Tuos didelius uždavinius atlieka tikrai maža saujelė asmenų. Kai kurie iš jų dirba ir aukojasi Židiniui jau 10 metų su viršum. Ar ne laikas juos pakeisti? Ar ne laikas jaunesniajai, jau Amerikoje subrendusiai kartai perimti vairą į savo rankas? Židiny jaunimui vyksta sporto treniruotės, tautinių šokių repetición, sueigos, o neužilgo gal ir šeštadieninė mokykla turės Židinį prisiglausti. Kur to jaunimo tėvai?

Židinio vadovybė visuomet trūko žmonių. Valdyboj ir taryboj dirba beveik tie patys asmenys, o kai kurie net keletą metų iš eilės. Į metinius narių suvažiavimus susirenka apie 30-40 narių. "Į valdžią" niekas nenori eiti, slapstosi, atsisakinėja, arba geriausiai — visai susirinkimuose nesirodo. Ypač jaunesnio amžiaus tėvai, kurių vaikam

Židiny yra ir bus reikalingas dar eilė metų.

Ateina rinkimai, ir nėra iš ko rinkti. Tad išrenkami arba perrenkami tie patys žmonės, kuriems jau laikas eiti į pensiją. O kas pasidarys, kai ir tie pasitrauks? Uždarysim Židinį? Būtų didelis skausmas, gėda ir žala mūsų tautinės gyvybės išlaikymo pastangom, jeigu taip atsitiktų.

Raginame stoti į Kultūros Židinio korporaciją aktyviais nariais, ateiti į susirinkimus, išgirsti pranešimus, pareikšti savo nuomones, kandidatuoti, balsuoti, išrinkti, ar būti išrenkamais. Židinio ir jūsų vaikų ateitis to reikalauja.

Narių susirinkimas įvyksta spalio 13, šį šeštadienį, 10 val. ryto Kultūros Židinyje. Atvykę galite tuoj pat įstoti į narių eiles, dalyvauti rinkimuose į tarybą, arba pasisiūlyti į valdybą. Visi jūsų laukiame.

Kultūros Židiny bus judrus, gyvas ir visiem naudingas, kol mes juo rūpinsimės. Laukiame "naujo kraujo" — energijos, entuziazmo ir ryžtingumo tolimesnės Židinio egzistencijos išlaikimui.

Alg. Š.

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TRADICINIS RUDENS BALIUS

bus spalio 20, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje.

7 - 8 v. — šampanas, kokteilial
8 v. — vakarienė ir šokiai.
Šokiai gros AMOR orkestras

Įėjimas suaugusiems — 17.50 dol., studentams 8 dol. Stalus arba vietas prie jungtinių stalų užsisakyti pas:

A. Marijošienė — 516 883-9350
A. Jankauską — 718 849 - 2260
V. Matusaitienė — 201 994-1229
G. Žemaitaitį — 203 847-1779

Visi kviečiami atsilankyti

TĖVŲ KOMITETAS

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS ĮVYKS

spalio 13, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

9 val. ryto registracija

10 val. ryto susirinkimas

Visi nariai kviečiami dalyvauti. Asmeniškai negalint dalyvauti, prašoma įgaluoti kitą narį Jum atstovauti. Iki malonaus pasimatymo susirinkime.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO VALDYBA IR TARYBA

MALONIAI KVIEČIAME JUS ATSLANKYTI Į LIETUVIŲ FONDO VAJAUS BALIŲ

kuris įvyks 1984 m. lapkričio 10 d. Kultūros Židinyje

Programą sudaro:

kokteilial — 7 v.v.

programa — 8 v.v.

vakarienė — šokiai

šokiams gros visų mėgiamas Amour orkestras

loterija — dalį. V. Igno paveikslas, gintaro saga, krepšys atgalvos

Bilietus nusipirkti ir stalus užsisakyti prašome pas:

Malviną Klivečienę — 718 296-0406

Zina Jankauskaitę — 718 441-5215

(Skambinti po 6 v.v.)

Lilė Milukienę — 516 681-6172 po 4 v.v.

Įėjimo auka — 15 dol.

Kviečiame ir laukiame visų New Yorko ir apylinkės lietuvių.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS KOMITETAS

Lietuvių Fondas remia: šeštadienines mokyklas, sporto ir jaunimo organizacijas, tautinių šokių ir dainų šventes, lituanistinę katedrą ir kitas sritis, surištas su lituanistika ir lietuvių kultūros išlaikymu. Todėl remkime Lietuvių Fondą!

Čekius už bilietus į balių ir aukas rašyti — Lithuanian Foundation, Inc. Čekius siųsti LF vėjus išdinininkui A. Šilbajoriui — 85 - 00 107th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418.

LAISVĖS ŽIBURYS

kviečia visuomenę į tradicinį

RUDENS KONCERTĄ — BALIŲ

šeštadienį, lapkričio 3 d.

Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
Pradžią 7 val. vak. punktualiai

PROGRAMOJE:

1. Philadelphijos vyrų dainos vienetas, vad. Vyto Maciūno. Akomponuoja Birutė Šnipaitė.
2. Humoristinė kūrybą skaito autorė Julija Dantienė.
3. Philadelphijos dramos mėgėjų būrelis atlieka vieno veiksmo komediją "Prie dangaus vartų". Autorė ir režisierė — Julija Dantienė. Dekoracijos ir kostiumai — Gema Kreivėnaitė. Režisierės padėjėja — Vida Šalčiūnienė.

ŠOKIAMS GROS JINAI IR TRYŠ GINTARAI. VAD. V. DAUGIRDAS IR SPECIALIAI JAUNIMUI — BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS

Maistą gamina Eugenija Kezienė

Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Turtinga loterija. Baliai stalus iš anksto galima užsisakyti pas Žilvilę Jurienę 441-7831

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu, čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu vėją siųsti Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILIETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:

B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415

K. Praleika 256-5224

D. Didžbalienė 925-4761

R. Bitėnas 351-7963

NEW YORK:

N. P. Baltrullionis AX 7-0991

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

A. Diržys 296-7385

Ž. Jurienė 441-7831

E. Kezienė 296-0798

R. Kezys 769-3300; 229-9134

B.V. Labutis VI 7-5550

M. Šalinskienė 296-2244

V. Vasikauskas VI 7-1286

LAISVĖS ŽIBURIO
RADIJA S